

ZARZĄD POWIATU ŁAŃCUCKIEGO

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU DOKUMENTU „PROGRAM OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁAŃCUCKIEGO
NA LATA 2009 – 2012 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2013 – 2016
WRAZ Z PLANEM GOSPODARKI ODPADAMI DLA
POWIATU ŁAŃCUCKIEGO NA LATA 2009 – 2012
Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2013 – 2016”**

Spis treści:

	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	3
1.	Informacje wstępne	6
1.1.	Podstawa prawna opracowania prognozy	6
1.2.	Cel i zakres prognozy	7
1.3.	Metodyka opracowania prognozy	9
2.	Informacje o zawartości, głównych celach projektu i powiązaniach dokumentu z innymi dokumentami (na szczeblu krajowym i regionalnym)	10
2.1.	Informacje zawarte w dokumentach: Program ochrony środowiska i Plan gospodarki odpadami dla powiatu łańcuckiego, Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych	27
2.1.1.	Informacje o Programie ochrony środowiska	27
2.1.2.	Informacje o Planie gospodarki odpadami dla powiatu łańcuckiego	29
3.	Analiza i ocena stanu środowiska powiatu łańcuckiego oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji kierunków określonych w projektach dokumentów PPOŚ wraz z PPGO	39
3.1.	Analiza i ocena stanu środowiska powiatu łańcuckiego	39
3.1.1.	Położenie, budowa geologiczna i klimat	39
3.1.2.	Gleby	40
3.1.3.	Wody podziemne	42
3.1.4.	Wody powierzchniowe	42
3.1.5.	Gospodarka wodno – ściekowa	43
3.1.6.	Stan jakości powietrza	44
3.1.7.	Zasoby przyrodnicze	46
3.1.8.	Klimat akustyczny	49
3.1.9.	Promieniowanie elektromagnetyczne	409
3.1.10.	Gospodarka odpadami	50
3.2.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji kierunków określonych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO	52
4.	Analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ze szczególnym uwzględnieniem: stanu zanieczyszczenia powietrza, stanu klimatu akustycznego, zagrożeń promieniowaniem niejonizującym związanych z bardzo intensywnym rozwojem systemów łączności, zagrożeń powodzią, zagrożeń ruchami masowymi ziemi	54
5.	Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu PPOŚ wraz z PPGO	56
5.1.	Identyfikacja i analiza celów ochrony obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody ze szczególnym odniesieniem do obszarów Natura 2000 (przyjętych i projektowanych)	58
5.2.	Identyfikacja i analiza możliwości rozwoju energetyki odnawialnej (w tym wiatrowej), z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności zapewnienia właściwych warunków funkcjonowania obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	60

5.3.	Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej ochrony powietrza atmosferycznego,	61
5.4.	Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej ochrony przed hałasem, w szczególności w odniesieniu do inwestycji liniowych oraz obszarów problemowych	62
5.5.	Identyfikacja i analiza również projektów dokumentów rządowych w tym Programu ochrony przed powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły problematyki zagrożenia powodzią z uwzględnieniem	63
5.5.1.	Identyfikacja i analiza problematyki zagrożenia powodzią	65
5.6.	Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej promieniowania niejonizującego w kontekście braku kompleksowych danych o stanie środowiska w tym zakresie	65
5.7.	Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej lokalizacji zakładu zagospodarowania odpadów (ZZO), w kontekście do zapisów PPGO dla powiatu łąncuckiego)	66
6.	Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu wojewódzkim, międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektu PPOŚ wraz z PPGO oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	71
7.	Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	71
8.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko realizacji projektowanego dokumentu	73
9.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO, uzasadnienie ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	74
10.	Informacja o przewidywanych metodach analizy ustaleń projektu PPOŚ wraz z PPGO oraz częstotliwości jej przeprowadzania	76
11.	Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	76
12.	Wnioski końcowe	77
13.	Spis wykorzystanej literatury	78

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu dokumentu „Program ochrony środowiska powiatu łańcuckiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016 wraz z Planem gospodarki odpadami dla powiatu łańcuckiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016” zwanego dalej PPOŚ wraz z PPGO wynika z:

- **Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko /art. 46 pkt. 2/ (Dz. U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227).**

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227) określa nowe zasady i tryb postępowania w sprawach:

- o udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie,
- o ocen oddziaływania na środowisko i transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- o oraz udziału społeczeństwa w ochronie środowiska

wcześniej regulowanych ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.z 2008r. Nr 25 poz.150, tekst jednolity, z późn.zm.). Określa także organy administracji właściwe w tych sprawach.

Ustawa wprowadza również szereg zmian o różnym charakterze w 16 uchwalonych wcześniej ustawach. Konsekwencją nowych regulacji jest m.in. usunięcie z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska rozdziałów dot. ocen oddziaływania na środowisko oraz udziału społeczeństwa w postępowaniach dotyczących ochrony środowiska.

Celem ww. zmian ustawowych, w tym zmian procedur i zmian organizacji służb ochrony środowiska jest:

- usunięcie niezgodności polskiego prawa z prawem wspólnotowym,
- ujednolicenie, a przede wszystkim przyspieszenie procedur przygotowania wielkich inwestycji infrastrukturalnych - w szczególności dróg ekspresowych i autostrad.

Ustawa precyzuje kwestie udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów oraz przy podejmowaniu decyzji dot. środowiska i jego ochrony (w tym ocen oddziaływania na środowisko oraz pozwoleń zintegrowanych) stosownie do przepisów Konwencji z Aarhus oraz dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, rozszerzając prawa społeczeństwa w odniesieniu do wcześniej obowiązującego stanu prawnego.

- **Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny oddziaływania niektórych planów i programów na środowisko, art. 3, ust. 1** – postępowanie w sprawie OOS będzie przeprowadzane dla opracowań, których uchwalenie, bądź przyjęcie może mieć znaczące skutki dla środowiska,

- **Dyrektywy 2003/4/WE** w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, gwarantująca każdemu dostęp do informacji o środowisku będących w posiadaniu organów władzy publicznej. Informacje o środowisku są udostępniane każdemu, kto się o to zwróci z wnioskiem o ich udostępnienie.
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu **PPOŚ wraz z PPGO**, uwzględnia zagadnienia określone art. 51. ust 1. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zakres merytoryczny wynikający z uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest:

- ✓ Identyfikacja możliwych do określenia skutków środowiskowych (głównie pozytywnych oraz negatywnych) realizacji działań określonych w ramach zidentyfikowanych celów,
- ✓ Identyfikacja i eliminacja tych działań, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa,
- ✓ Ustalenie czy realizacja działań, projektów w zidentyfikowanych celach sprzyja ochronie środowiska przyrodniczego i zrównoważonemu rozwojowi województwa podkarpackiego oraz czy w wystarczający sposób zapobiega powstawaniu konfliktów i zagrożeń,
- ✓ Wskazanie, jeżeli jest to zasadne, rozwiązań alternatywnych przyczyniających się do zmniejszenia obciążeń środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do zbioru różnych działań realizowanych w ramach zidentyfikowanych priorytetów, które będą realizowane na terenie powiatu łańcuckiego. Projekt **PPOŚ wraz z PPGO** nie określa konkretnych miejsc realizacji (poza inwestycjami priorytetowymi), tylko wskazuje rejony koncentracji działań. Działania określone w tym dokumencie mogą być realizowane na terenie całego powiatu i może się tak zdarzyć, że na jednym obszarze może być realizowanych kilka działań, które mogą w sposób znaczący oddziaływać na środowisko. W takich przypadkach oddziaływania będą się nakładać i kumulować. W prognozie oddziaływania na środowisko starano się zwracać uwagę przede wszystkim na potencjalne, możliwe do zidentyfikowania, zagrożenia dla środowiska, zabytków, zdrowia ludzi, dlatego też najbardziej skoncentrowano się na zagrożeniach, jakie mogą powstać w wyniku realizacji działań inwestycyjnych w ramach zidentyfikowanych priorytetów.

Przy opracowaniu Prognozy wykorzystano doświadczenia i metodykę zastosowaną w różnych prognozach opracowanych dla dokumentów strategicznych. Analiza celów zdefiniowanych w projekcie **PPOŚ wraz z PPGO** wykazała, że są one zgodne z celami dokumentów strategicznych powiatu i województwa oraz realizują cele środowiskowe ujęte w krajowych i międzynarodowych dokumentach strategicznych.

W Prognozie przeanalizowano, w jaki sposób realizacja wszystkich działań wpłynie na: emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie odpadów, wytwarzanie ścieków, wody, bioróżnorodność, krajobraz, powierzchnię ziemi łącznie z glebą, obszary ochrony uzdrowiskowej, obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody, wykorzystanie przestrzeni, zabytki oraz zdrowie ludzi.

Oddziaływanie na środowisko określano jako: neutrale, niekorzystne, potencjalnie niekorzystne, korzystne, potencjalnie korzystne. Dla potrzeb analiz skoncentrowano się na tych działaniach, których realizacja bezpośrednio będzie ingerować w środowisko, przy czym brano

pod uwagę łącznie etap budowy i funkcjonowania. Dokonano także analizy przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko, zabytki i zdrowie ludzi działań realizowanych w ramach priorytetów ekologicznych.

Zidentyfikowano prawdopodobne skutki środowiskowe w zależności od trwałości ich występowania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe) oraz w zależności od rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane). Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych działań.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że korzystne dla środowiska będą działania realizowane w ramach priorytetów:

- ⇒ Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów,
- ⇒ Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej,
- ⇒ Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb,
- ⇒ Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych.

Najwięcej potencjalnie niekorzystnych oddziaływań na środowisko /jednakże w bardzo niewielkim stopniu/ będzie wiązać się z realizacją działań w ramach priorytetów:

- ⇒ Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
- ⇒ Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych.

Działania zmierzające do realizacji zamierzeń inwestycyjnych związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych będą koncentrować się na obszarach, gdzie występują udokumentowane źródła i zasoby energii odnawialnej, przy czym produkcja i dostarczanie energii do odbiorców może odbywać się z następujących obiektów: siłowni wiatrowych, małych elektrowni wodnych, instalacji wykorzystujących energię słoneczną, geotermalną, biogaz i biomasę.

Koniecznym jest zaznaczenie, że dla województwa podkarpackiego nie został jeszcze opracowany program możliwości rozwoju energetyki wiatrowej, ani żaden program dotyczący oceny zasobów i potencjalnych możliwości pozyskania surowców dla energetyki odnawialnej.

Zapobieganie i ograniczanie przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji niektórych działań i przedsięwzięć omawianych dokumentów następować będzie poprzez:

- ✓ Właściwy wybór lokalizacji przedsięwzięć poprzedzony wariantowaniem i szczegółowym rozpoznaniem lokalnych warunków przyrodniczych, co jest szczególnie istotne w kontekście specyfiki województwa, charakteryzującego się znacznym udziałem obszarów objętych ochroną prawną w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- ✓ Przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, konstrukcyjnych i materiałowych, w tym stosowanie technologii spełniających kryteria BAT,
- ✓ Zastosowanie rozwiązań minimalizujących presję na środowisko np. w przypadku realizacji obejść drogowych miasta, wykonanie okratowania urządzeń odwadniających pasy drogowe,

Należy zaznaczyć, że funkcjonowanie zrealizowanych już działań będzie korzystnie wpływać na stan środowiska i zdrowie ludzi.

W projekcie **PPOŚ wraz z PPGO** nie są wyszczególnione transgraniczne oddziaływania na środowisko, ze względu na niewielką skalę przedsięwzięć i dużą odległość od granicy państwa

Ważne będą działania związane z monitorowaniem zmian środowiska, uwzględniające informowanie, ostrzeganie i reagowanie pod kątem potencjalnych zagrożeń.

Projekt **PPOŚ wraz z PPGO** jest dokumentem w pełni proekologicznym. Opracowany został z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących wymogów prawnych w zakresie ochrony środowiska (Dyrektyw UE i ich transpozycji do prawa polskiego), uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu środowiska na terenie województwa oraz z uwzględnieniem zidentyfikowanych podstawowych problemów i zagrożeń – naturalnych i antropogenicznych. Stąd sporządzenie wariantu alternatywnego z propozycją rozwiązań ograniczania przewidywanego negatywnego oddziaływania jest utrudnione.

W projekcie **PPOŚ wraz z PPGO** zostały określone priorytetowe cele ekologiczne i realizujące ich działania i zadania, służące ochronie środowiska. Niemniej nie można całkowicie wykluczyć negatywnego oddziaływania na środowisko niektórych inwestycji, pomimo założenia, iż mają służyć jego poprawie i ochronie. W wielu dziedzinach brak realizacji tych inwestycji wiązałby się z kontynuacją negatywnych oddziaływań, brakiem poprawy stanu środowiska, a nawet z jego pogorszeniem i powstawaniem nowych zagrożeń. Dotyczy to przedsięwzięć związanych z ochroną przeciwpowodziową, oraz ochroną klimatu akustycznego i powietrza.

W zasadzie jedynym rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji projektu POŚWP, co mogłoby wiązać się z brakiem poprawy lub nawet pogorszeniem stanu poszczególnych elementów środowiska oraz potęgowaniem istniejących już zagrożeń.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu **PPOŚ wraz z PPGO** jest dokumentem wspomagającym projekt **PPOŚ wraz z PPGO** poprzez wskazanie na ewentualne powstanie zagrożeń związanych z niepełną jego realizacją. W szczególności zagrożenia mogą pojawić się w przypadku ograniczenia środków, jakie są niezbędne do doprowadzenia planowanych przedsięwzięć do zakończenia. Z tego względu jednym z kierunków wariantowania są rozwiązania nisko kosztowe lub długoterminowe.

1. Informacje wstępne

1.1. Podstawa prawna opracowania prognozy

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu dokumentu „Program ochrony środowiska województwa podkarpackiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016 wraz z Planem gospodarki odpadami dla powiatu łańcuckiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016”, zwanej dalej Prognozą, wynika z:

- ⇒ **Ustawy „z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”** (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) art. 46, pkt. 2. „Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

- Organ administracji opracowujący projekt dokumentu [...] sporządza /w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko /prognozę oddziaływania na środowisko. Zgodnie z ww. ustawą przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in.: projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystania terenu, opracowywane przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć oraz projekty polityk, strategii, planów lub programów, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, jeżeli realizacja postanowień tych polityk, strategii, planów lub programów może znacząco oddziaływać na ten obszar,
- ⇒ **Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE** w sprawie oceny oddziaływania niektórych planów i programów na środowisko, art. 3, ust. 1 – postępowanie w sprawie OOS będzie przeprowadzane dla opracowań, których uchwalenie, bądź przyjęcie może mieć znaczące skutki dla środowiska,
- ⇒ **Dyrektywy 2003/4/WE** w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, gwarantująca każdemu dostęp do informacji o środowisku będących w posiadaniu organów władzy publicznej. Informacje o środowisku są udostępniane każdemu, kto się o to zwróci z wnioskiem o ich udostępnienie.

1.2. Cel i zakres prognozy

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu dokumentu POŚWP wraz z PGOWP, jest:

- Identyfikacja możliwych do określenia skutków środowiskowych (głównie pozytywnych oraz negatywnych) realizacji działań określonych w ramach zidentyfikowanych celów,
- Identyfikacja i eliminacja tych działań, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa,
- Ustalenie czy realizacja działań, projektów w zidentyfikowanych celach sprzyja ochronie środowiska przyrodniczego i zrównoważonemu rozwojowi województwa podkarpackiego oraz czy w wystarczający sposób zapobiega powstawaniu konfliktów i zagrożeń,
- Wskazanie, jeżeli jest to zasadne, rozwiązań alternatywnych przyczyniających się do zmniejszenia obciążeń środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu POŚWP wraz z PGOWP, uwzględnia zagadnienia określone art. 51 ustawy „**z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko**” oraz zakres merytoryczny wynikający z uzgodnień z Wojewodą Podkarpackim i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, tj.:

- Podstawę prawną, cel, zakres oraz metodykę opracowania prognozy,
- Informacje o zawartości, głównych celach projektu i powiązaniach dokumentu z innymi dokumentami (na szczeblu krajowym i regionalnym),
- Informacje zawarte w dokumentach: Program ochrony środowiska i Plan gospodarki odpadami dla powiatu łańcuckiego,
- Analizę i ocenę stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji kierunków określonych w projekcie **PPOŚ wraz z PPGO**,

- Analizę i ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ze szczególnym uwzględnieniem: stanu zanieczyszczenia powietrza, stanu klimatu akustycznego, zagrożeń promieniowaniem niejonizującym związanych z bardzo intensywnym rozwojem systemów łączności, zagrożeń powodziami, zagrożeń ruchami masowymi ziemi,
- Analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu **PPOŚ wraz z PPGO**,
- Identyfikację i analizę celów ochrony obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody ze szczególnym odniesieniem do obszarów Natura 2000 (przyjętych i projektowanych),
- Identyfikację i analizę możliwości rozwoju energetyki odnawialnej (w tym wiatrowej),
- z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności zapewnienia właściwych warunków funkcjonowania obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- Identyfikację i analizę problematyki dotyczącej ochrony powietrza atmosferycznego,
- Identyfikację i analizę problematyki dotyczącej ochrony przed hałasem, w szczególności w odniesieniu do inwestycji liniowych oraz obszarów problemowych,
- Identyfikację i analizę problematyki zagrożenia powodziami,
- Identyfikację i analizę problematyki dotyczącej promieniowania niejonizującego w kontekście braku kompleksowych danych o stanie środowiska w tym zakresie,
- Identyfikację i analizę problematyki dotyczącej powstania zakładu zagospodarowania odpadów (ZZO), /Łańcut-Przeworsk-Leżajsk-Nisko/
- Analizę i ocenę celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i wojewódzkim, istotnych z punktu widzenia projektu **PPOŚ wraz z PPGO** oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- Analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy (w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne),
- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko realizacji projektowanego dokumentu,
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie **PPOŚ wraz z PPGO**, uzasadnienie ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- Informację o przewidywanych metodach analizy ustaleń projektu **PPOŚ wraz z PPGO** oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ administracji opracowujący projekt dokumentu (w tym

przypadku projekt **PPOŚ wraz z PPGO**) poddaje go wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez organ ochrony środowiska /Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska/ oraz przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, a także zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko tegoż dokumentu.

Ze względu na to, że projekt analizowanego dokumentu ma charakter ramowy i odznacza się dużym stopniem ogólności, ustalono, że szczegółowość opracowania Prognozy będzie adekwatna do stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu.

Prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się, więc do zbioru różnych działań realizowanych w ramach zidentyfikowanych priorytetów, które będą realizowane na terenie całego powiatu. Projekt analizowanego dokumentu nie określa konkretnych miejsc realizacji (poza inwestycjami priorytetowymi), tylko wskazuje rejony koncentracji działań.

W prognozie oddziaływania na środowisko starano się zwracać uwagę przede wszystkim na potencjalne, możliwe do zidentyfikowania, zagrożenia dla środowiska, zabytków, zdrowia ludzi, dlatego też najbardziej skoncentrowano się na zagrożeniach, jakie mogą powstać w wyniku realizacji działań inwestycyjnych w ramach zidentyfikowanych priorytetów. Utrudnieniem w pracach nad Prognozą był brak wypracowanych metod stosowanych w tego typu dokumentach oraz brak określonych kryteriów przeprowadzania oceny.

1.3. Metodyka opracowania prognozy

Przy opracowaniu Prognozy wykorzystano doświadczenia własne oraz doświadczenia i metodykę zastosowaną w innych prognozach opracowanych dla dokumentów strategicznych /m.in. Prognozy dla WPOŚ wraz WPGO/. Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób działania ujęte w ramach priorytetów mogą oddziaływać na środowisko.

W ramach sporządzonej prognozy:

– przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów pozostających w ścisłym związku z **PPOŚ wraz z PPGO**. Uwzględniono także informacje zawarte w innych dokumentach powiązanych z Programem. Wyniki analiz porównawczych zostały przedstawione w tabelach. Dokonano oceny stanu środowiska oraz wyboru kryteriów oceny realizacji działań w ramach zidentyfikowanych priorytetów ekologicznych.

– przeprowadzono analizę ocenę realizacji wybranych działań inwestycyjnych w ramach zidentyfikowanych priorytetów ekologicznych.

*Podstawową trudność podczas sporządzania Prognozy stanowił ogólny charakter projektu **PPOŚ wraz z PPGO**, co sprawia, że sformułowania zawarte w tabelach często mają charakter warunkowy i mogą być zmienne w zależności od warunków realizacji poszczególnych działań.*

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektu i powiązaniach dokumentu z innymi dokumentami (na szczeblu krajowym i regionalnym)

Do dokumentów programowych Unii Europejskiej wprowadzających koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasad ochrony środowiska do dokumentów krajowych należą:

- **Strategia Lizbońska** – dokument przyjęty przez Radę Europy w 2000r., w którym zakłada się przekształcenie europejskiej gospodarki w wiodącą gospodarkę świata do roku 2010, skupiono się na czterech kwestiach: innowacyjności (gospodarka oparta na wiedzy), liberalizacji rynków, przedsiębiorczości (likwidacja barier w prowadzeniu działalności gospodarczej) oraz spójności społecznej. W czerwcu 2001r. na Szczycie w Goeteborgu założenia te zostały uzupełnione o elementy związane z trwałym i zrównoważonym rozwojem, określone w **Strategii Zrównoważonego Rozwoju, w której wyróżniono 4 obszary priorytetowe filaru ekologicznego:**

- Zmiany klimatyczne a zwłaszcza spowolnienie zużycia paliw kopalnych w celu opóźnienia lub wręcz zahamowania efektu cieplarnianego,
- Opanowanie presji ze strony transportu,
- Poprawa zdrowia publicznego,
- Zachowania zasobów naturalnych.

Istotne też są problemy starzenia się społeczeństwa, występowanie obszarów biedy oraz zagrożenia dla różnorodności przyrodniczej.

Zapisy **Odnowionej Strategii Lizbońskiej z 2005r.** zorientowane są na wzrost rozwoju, konkurencyjności i zatrudnienia. Nowa polityka europejska kładzie większy nacisk na: innowacyjność i budowę gospodarki opartej na wiedzy, dokończenie budowy wspólnego rynku, poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, a także poprawę na rynku pracy i ochronę środowiska.

- **Strategiczne Wytyczne Wspólnoty**, dokument określający ramy programowania rozwoju na lata 2007-2013. Jego ideą jest określenie generalnych wskazań dla polityki spójności w przyszłym okresie programowania, które będą uwzględniane w planach rozwoju opracowywanych w poszczególnych krajach członkowskich UE, m.in. wytyczne w sprawie wzmocnienia synergii pomiędzy ochroną środowiska a wzrostem gospodarczym.
- **Szósty Wspólnotowy Program Działań** Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska, przyjęty decyzją nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego na lata 2002-2012 jest głównym dokumentem operacyjnym Unii, którego realizacja będzie następować poprzez tematyczne dokumenty strategiczne. Szósty Program Działań na rzecz środowiska (szósty PDS) podkreśla, że polityka w zakresie środowiska musi być oparta na solidnej wiedzy i świadomym uczestnictwie społecznym, co wpłynie na sposób podejmowania decyzji Unii Europejskiej w sprawie ochrony środowiska. Dotyczy to szczególnie kwestii monitorowania i raportowania, zarządzania i przekazywania danych pomiędzy różnymi szczeblami władzy oraz rozpowszechniania i ich wykorzystania. Ważna jest też poprawa dostępności i jakości informacji.
- **Konwencje międzynarodowe**, w tym m.in.:
 - **Konwencja Ramsarska** – 1971r. w Ramsar w Iranie, Polska ratyfikowała w 1978r. – Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodnego.

- **Konwencja Berneńska** – 1979r. w Bernie, Polska ratyfikowała w 1996r. – Konwencja ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych.
- **Konwencja Bońska** – 1979r. w Bonn, Polska ratyfikowała w 1996r. – Konwencja ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt.
- **Konwencja o różnorodności biologicznej** – 1992r. w Rio de Janeiro, Polska ratyfikowała w 1995r.
- **Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej**. Wiedeń – 1985r. i Protokół w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową. Montreal – 1987r.
- **Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych**. Bazylea – 1989r.
- **Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu**. Nowy Jork – 1992r. i Protokół z Kioto jest uzupełnieniem konwencji nowojorskiej. Jego ratyfikacja oznacza konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych (takich, jak CO₂, CH₄ i NO_x) o określony procent do roku 2012 Kioto – 1997r.
- **Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska**. Aarhus – 1998r.

Cele zawarte w tych dokumentach stanowią ramy przepisów prawnych i dokumentów opracowywanych na szczeblu krajowym i wojewódzkim. Powiązania ważniejszych dokumentów szczebla krajowego i wojewódzkiego z projektem **PPOŚ wraz z PPGO** przedstawiono w **Tabeli nr 1** i w **Tabeli nr 2**. W **Tabeli nr 3** przedstawiono analizę zgodności projektu PPOŚ z celami lub priorytetami ważniejszych dokumentów strategicznych.

Tabela nr 1. Ocena spójności priorytetów i celów projektu „Programu ochrony środowiska dls powiatu łąncuckiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem lat 2012-2015” z celami „Polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”

Ocena spójności celów		Priorytety projektu PPOŚ wraz z PPGO									Cele strategiczne o charakterze systemowym projektu PPOŚ wraz z PPGO							
		Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	Priorytet 2 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	Priorytet 3 - Gospodarka odpadami	Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	Priorytet 5 -Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz	Priorytet 6- Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy	Priorytet 7 - Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb	Priorytet 8 - Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym	Priorytet 9 - Ochrona zasobów kopalin	Sprawne funkcjonowanie administracji do spraw ochrony środowiska	Zwiększenie roli wiedzy i eko innowacyjności w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego	Stale podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa oraz poprawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie	Zachowanie równowagi przyrodniczej procesie rozwoju gospodarczego województwa, w tym właściwa	Skuteczne wdrażanie mechanizmów prawnych, finansowych i ekonomicznych zapewniających efektywną i terminową realizację założonych celów ekologicznych	Upowszechnianie i wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego oraz systemu	Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony środowiska	
Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego	Zahamowanie strat różnorodności biologicznej napoziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemów i krajobrazu)	■		*		*				■			■			■	
		Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej						■	□		■			■			■	
		Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe				□			■			■		■		■		
		Wzrost powierzchni terenów				□			■									
		Poszukiwanie i wykorzystywanie substytutów zasobów nieodnawialnych			□	■				□		■		■		■		
		Doskonalenie prawodawstwa dotyczącego ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych oraz zharmonizowanie przepisów z tego zakresu	□								■	■	■		■		■	

Objaśnienia:

- dokładna spójność celów dokumentów
- ▣ wysoka spójność celów dokumentów
- ograniczona (pośrednia) spójność celów dokumentów
- * możliwy konflikt celów dokumentów

Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych, a także w trakcie eksploatacji złóż kopalin									■						
		Optimalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin i wód podziemnych	■								■		■			■	
		Ochrona głównych zbiorników wód podziemnych, które stanowią główne/strategiczne źródło zaopatrzenia ludności w wodę	■											■		■	
		Usprawnienie funkcjonowania administracji geologicznej w celu lepszej ochrony kopalin i wód podziemnych									■	■	□			■	
		Zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego kraju		■							■	■					■
Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014	Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii	Pełne wdrożenie zasady decouplingu rozdzielenia zależności oddziaływania rozwoju gospodarczego na środowisko	■		■			■				■				■	
		Wzrost efektywności wykorzystania surowców, w tym zasobów wodnych w gospodarce	■		□						■		■			■	
		Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki, zmniejszenie w 2014 roku zużycia energii na jednostkę PKB o 15% w stosunku do 2005 roku				■							■			■	
		Zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów u źródła, a także zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko			■		□		□				■				
		Zwiększenie udziału energii z OZE w strukturze zużycia nośników pierwotnych do 10%				■							■		□	■	

Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014																
Środowisko i zdrowie, dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Dalsze zwiększenie udziału biopaliw w odniesieniu do paliw używanych w transporcie				☒							☒				
	Dążenie do zapewnienia dobrego stanu wód (jakościowego i ilościowego) w Polsce	☒				☐						☒				☒
	Wdrażanie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w Polsce, w tym reorganizacja służb zajmujących się gospodarowaniem wodami poprzez ich integrację	☒									☒				☐	
	Zmiana systemu finansowania gospodarki wodnej (samofinansowanie gospodarki wodnej)	☐													☒	
	Efektywna ochrona przed powodzią i suszą	☒	☒			☒					☒			☒		
	Integracja gospodarki wodnej z gospodarką leśną poprzez planowanie przestrzenne		☒			☒								☒		
	Konsekwentna realizacja Programu dla Odry 2006.															
	Zahamowanie powstawania środowiskowych zagrożeń zdrowia	☒	☒	☐			☒		☒					☒		☒
Środowisko i zdrowie, dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Osiągnięcie dobrego stanu krajowych wód powierzchniowych i podziemnych	☒		☐												☒
	Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza						☒				☒				☐	
	Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa						☒				☒				☐	
	Redukcja emisji z obiektów energetycznego spalania w kierunku paupów emisyjnych określonych w Traktacie Akcesyjnym			☒											☐	

Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014	Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB			■											☐	
	Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska			■						■					☐	
	Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności doprowadzenie do sytuacji, że w 2013r. nie będzie składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji więcej niż 50 % masy tych odpadów wytworzonych w 1995r.			■											☐	
	Zamknięcie do końca 2009r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających standardów Unii Europejskiej			■											☐	
	Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów			■						■	■					
	Całkowite wylimitowanie i unieszkodliwienie PCB do 2010r.			■		■			■							
	Rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wylimitowanie ich składowania			■							■				☐	
	Zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji			■											☐	

	Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.6.4.3. Kierunki działań na lata 2007- 2010			☒											☐	
	Propagowanie stosowania bezpiecznych dla ludzi i środowiska zamienników chemikaliów i preparatów niebezpiecznych w tym produktów biodegradowalnych)		☒	☒							☒	☒				
	Stworzenie spójnego systemu odpowiedzialności za chemikalia: wprowadzane na rynek, stosowane w produkcji oraz występujące w produktach i odpadach		☐	☐	☒										☐	
	Minimalizacja niekorzystnego wpływu stosowania chemikaliów na ludzi i środowisko		☒	☒		☒				☒	☒					
	Propagowanie stosowania produktów chemicznych biodegradowalnych.			☐							☒	☒				
	Wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową, z wyjątkami dopuszczonymi przez Protokół montrealiński oraz regulacje Unii Europejskiej		☐			☒				☒					☐	
	Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii		☒					☐					☒			☒
	Ograniczenie skutków poważnych awarii w odniesieniu do ludzi, środowiska oraz wartości materialnych		☒										☒			
	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców Polski ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu							☒		☒			☒		☐	

Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014		Ochrona mieszkańców Polski przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych								■		■			▣	□	
		Podwyższenie poziomu bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej społeczeństwa polskiego		▣											▣		■
	Ochrona klimatu	Konsekwentne wdrażanie krajowych programów redukcji emisji, tak aby w perspektywie długoterminowej osiągnąć redukcję emisji w odniesieniu do emisji w roku bazowym wynikającą z porozumień międzynarodowych.								■							■
		Podjęcie działań mających na celu dostosowanie wybranych sektorów oraz obszarów Polski do konsekwencji zmiany klimatu								□							
		Zapewnienie włączenia celów ochrony środowiska do wszystkich dokumentów strategicznych i przeprowadzenia oceny skutków ekologicznych ich realizacji przed ich zatwierdzeniem	▣	□	▣	▣	▣					□	■	□	▣	□	□
		Uruchomienie mechanizmów zapewniających ekonomizację ochrony środowiska	□	□	□	□	□	□				▣			□	■	
		Upowszechnienie idei SZŚ i wdrażanie tych systemów w gałęziach przemysłu o znaczącym oddziaływaniu na środowisko	□		□			□				▣				□	

Cele projektu polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014		Wzrost świadomości konsumentów (rozpoznawalność logo EMAS, znaku normy PNENISO 14001, Czystszej Produkcji, Odpowiedzialność i Troska przez 50% społeczeństwa)	☐		☐			☐				☐	☒				
		Rozwój EMAS w sektorze małych przedsiębiorstw oraz administracji publicznej szczebla lokalnego	☐		☐			☐				☒	☐			☒	
		Stworzenie systemu zapewniającego, że koszty szkód w środowisku oraz koszty zapobiegania powstaniu tych szkód ponosić będą sprawcy	☐		☐			☐								☐	
	Cele o charakterze systemowym	Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐			☐
		Zwiększenie liczby osób podejmujących świadome decyzje konsumenckie, uwzględniające konieczność	☐		☐			☐				☒	☐			☐	
		Tworzenie płaszczyzny współpracy z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi oraz wspieranie aktywności tych organizacji						☐				☒	☐			☒	☒
		Zwiększenie roli wiedzy i innowacyjności w procesie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego kraju	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒		☒					

	Ułatwienie procesu wdrażania nowych technologii środowiskowych i eko-innowacji w gospodarce	☒	☒	☒	☒		☒		☒	☒	☐	☒			☒	
	Integracja problematyki środowiskowej i planowania przestrzennego wraz z konieczną odbudową struktur instytucjonalnych wspierających tę integrację. Integracja systemu monitoringu sieci NATURA 2000 z systemem zarządzania gospodarką przestrzenną.	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒			☐	☒		
	Stworzenie skutecznego systemu prawnych, ekonomicznych i finansowych instrumentów polityki ekologicznej zapewniających efektywne i terminowe realizowanie jej celów	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☒				☒	

Tabela nr 2. Analiza zgodności priorytetów projektu PPOŚ z krajowymi dokumentami strategicznymi

Dokument strategiczny	Cele dokumentu strategicznego	Priorytety określone w projekcie (PPOŚ)	Cele ekologiczne w projekcie (PPOŚ)	Ocena spójności celów *
Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej, celem poprawienia dostępności zewnętrznej i spójności wewnętrznej województwa	Priorytet 5- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	■ Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej ■ Podnoszenie wartości krajobrazu na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez działania skierowane na ochronę, zrównoważone gospodarowanie, planowanie i odtwarzanie krajobrazów oraz uaktywnianie społeczeństwa w decydowaniu o losie otaczającego krajobrazu.	■
	Rozbudowa istniejących oraz budowa nowych przejść granicznych z Ukrainą oraz budowa centrów logistycznych w oparciu o istniejące układy komunikacyjne.	Priorytet 5- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	■ Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej ■ Podnoszenie wartości krajobrazu na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez działania skierowane na ochronę, zrównoważone gospodarowanie, planowanie i odtwarzanie krajobrazów oraz uaktywnianie społeczeństwa w decydowaniu o losie otaczającego krajobrazu.	--
	Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	■ Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla województwa oraz zaspokojenie potrzeb ludności w odpowiednią jakościowo wodę pitną. ■ Zapewnienie odpowiedniej ilościowo i jakościowo wody do celów bytowo-gospodarczych oraz rekreacyjno-turystycznych ■ Przebudowa systemu monitorowania jakości wody dostarczanej przez wodociągi, stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji zanieczyszczeń do tych wód.	■
		Priorytet 2 — Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	■ Minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk naturalnych, zapobieganie poważnym awariom, dostęp do wiarygodnych informacji o stanie środowiska	■
		Priorytet 3 - Gospodarka odpadami	■ Zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	■
		Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	■ Wzrost udziału energii odnawialnej ze źródeł w bilansie paliwowo - energetycznym osiągnięcie 7,5 % w roku 2010 w strukturze zużycia nośników pierwotnych w województwie.	■
		Priorytet 5 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	■ Podnoszenie wartości krajobrazu na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez działania skierowane na ochronę, zrównoważone gospodarowanie, planowanie i odtwarzanie krajobrazów oraz uaktywnianie społeczeństwa w decydowaniu o losie otaczającego krajobrazu ■ Zachowanie korzystnego wpływu lasu na równowagę środowiska i warunki życia ludzi, w szczególności ochrona, zwiększanie, i przywracanie biologicznej różnorodności lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym.	■
		Priorytet 6 - Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej	■ Ograniczenie emisji niskiej ze źródeł komunalnych i ogrzewnictwa indywidualnego oraz emisji z transportu i jej oddziaływania.	□

		Priorytet 7 - Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb	■ Ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele	■
	Utrzymanie wysokich walorów przyrodniczych regionu i ich wykorzystanie jako potencjału rozwojowego, w tym wspieranie uzdrowisk	Priorytet 5 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	■ Realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody. ■ Ochrona terenów zieleni miejskiej, wiejskiej oraz krajobrazu. ■ Wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych odpowiadającym kryteriom ustalonym dla Europy, na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych.	■
	Budowa systemu ochrony przeciwpowodziowej	Priorytet 2 — Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	■ Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego (sukcesywnie).	■
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Konieczność osiągnięcia standardów jakości ścieków odprowadzanych do środowiska z oczyszczalni ścieków,	Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	* Ochrona zasobów wodnych poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych, zaprzestanie odprowadzania substancji niebezpiecznych i ograniczenie zrzutów pozostałych substancji tego typu. ■ Poprawa jakości wód zlewni Podkarpacia * Zapewnienie odpowiedniej ilościowo i jakościowo wody do celów bytowo-gospodarczych oraz rekreacji no-tury stycznych.	■
	Zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych,			
	Wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej lub stosowanie systemów indywidualnych,			
	Odpowiednie zagospodarowanie w środowisku osadów powstających w oczyszczalniach ścieków.	Priorytet 3 - Gospodarka odpadami	■ Zaprzestanie składowania osadów ściekowych. ■ Zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi ■ Maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.	■
Strategia Gospodarki Wodnej	Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód,	Priorytet 2 — Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	■ Minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk naturalnych, zapobieganie poważnym awariom, dostęp do wiarygodnych informacji o stanie środowiska	■
	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych,			
	Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.			
Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań	Rozpoznawanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń,	Priorytet 5 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	* Wszystkie cele średniookresowe do 2014 r. i krótkookresowe do 201 Or Priorytetu 5	■
	Usuwanie lub ograniczanie aktualnych i potencjalnych zagrożeń różnorodności biologicznej,			
	Zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej,			

	Integracja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami ważnymi dla tej ochrony sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych).			
Polityka Leśna Państwa	Powiększanie zasobów leśnych kraju, do 30% w 2020 roku 133% w połowie XXI wieku, Sukcesywnie w miarę przekazywania do zalesienia gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa i osiągania przestrzennie optymalnej struktury lasów w krajobrazie przez ochronę i pełne wykorzystanie produkcyjnych możliwości siedlisk, Polepszenie stanu zasobów leśnych i ich kompleksową ochronę, Reorientację zarządzania lasami z poprzedniej dominacji modelu surowcowego na model proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.	Priorytet 5 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	■ Zachowanie korzystnego wpływu lasu na równowagę środowiska i warunki życia ludzi, w szczególności ochrona, zwiększanie, i przywracanie biologicznej różnorodności lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym. ■ Utrzymanie i wzmacnianie społeczno - ekonomicznej funkcji lasów, współpraca w za-kresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu z administracją państwową i samorządową na poziomie regionalnym, z Ukrainą, Słowacją i Euroregionem Karpaty na poziomie międzynarodowym oraz współpraca i komunikacja ze społeczeństwem. ■ Wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych odpowiadającym kryteriom ustalonym dla Europy, na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych. • Intensyfikacja działań ukierunkowanych na prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. ■ Opracowanie podstaw do rozszerzenia zakresu zalesień i zadrzewień.	■
Krajowy plan gospodarki odpadami 2010	Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB, Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, Zamknięcie do końca 2009r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa, Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.	Priorytet 3 - Gospodarka odpadami	■ Wszystkie cele określone w WPGO	■
Strategia Rozwoju Energetyk i Odnawialnej	Zwiększenie udziału energii i ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych.	Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	■ Wszystkie cele określone w Priorytecie 4	■

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Gospodarka wodno - ściekowa	Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	■ Wszystkie cele określone w Priorytecie 1	■
	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	Priorytet 3 - Gospodarka odpadami	■ Wszystkie cele określone w Priorytecie 3	
		Priorytet 7 - Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb	■ Wszystkie cele określone w Priorytecie 7	
	Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	Priorytet 2 — Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	■ Wszystkie cele określone w Priorytecie 2	■
	Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych Priorytet 2 — Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska Priorytet 3 - Gospodarka odpadami Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych Priorytet 6 - Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej	■ Ochrona zasobów wodnych poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych, zaprzestanie odprowadzania substancji niebezpiecznych i ograniczenie zrzutów pozostałych substancji tego typu. ■ Wdrażanie istniejących przepisów prawnych i skuteczne ich egzekwowanie oraz wspieranie służ odpowiedzialnych za prowadzenie działań ratowniczych oraz zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom. ■ Systematyczne zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku. ■ Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 7% w 2019 r. ■ Zmniejszanie energochłonności gospodarki, zarówno w zakresie procesów wytwórczych, jak i świadczenia usług oraz konsumpcji. ■ Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza atmosferycznego ■ Przeciwdziałanie globalnym zmianom klimatu poprzez sukcesywną redukcję emisji gazów cieplarnianych.	▣
	Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	Priorytet 5 - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	Wszystkie cele średniookresowe do 2014 r. i krótkookresowe do 2010 r Priorytetu 5	■
	Transport przyjazny środowisku	Priorytet 6 - Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej	Ograniczenie emisji niskiej ze źródeł komunalnych i ogrzewnictwa indywidualnego oraz emisji z transportu i jej oddziaływania.	▣
	Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	Wzrost udziału energii odnawialnej ze źródeł w bilansie zużycia energii pierwotnych w województwie (do 2020 roku 14%).	■

*Objaśnienia:

- dokładna spójność celów dokumentów,
- ▣ wysoka spójność celów dokumentów,
- ograniczona (pośrednia) spójność celów dokumentów,
- # możliwy konflikt celów dokumentów

Tabela nr 3. Analiza zgodności priorytetów projektu PPOŚ z celami lub priorytetami ważniejszych wojewódzkich dokumentów strategicznych

Ocena spójności celów			Priorytety projektu PPOŚ wraz z PPGO									Cele strategiczne o charakterze systemowym projektu PPOŚ wraz z PPGO					
			Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	Priorytet 2 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	Priorytet 3 - Gospodarka odpadami	Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	Priorytet 5 -Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów	Priorytet 6- Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej	Priorytet 7 - Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb	Priorytet 8 - Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym	Priorytet 9 - Ochrona zasobów kopalin	Sprawne funkcjonowanie administracji do spraw ochrony środowiska	Zwiększenie roli wiedzy i ekoinnowacyjności w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego	Stale podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa oraz poprawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie	Zachowanie równowagi przyrodniczej procesie rozwoju gospodarczego województwa, w tym właściwa lokalizacja	Skuteczne wdrażanie mechanizmów prawnych, finansowych i ekonomicznych zapewniających efektywną i terminową realizację założonych celów ekologicznych	Upowszechnianie i wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego oraz systemu
Objaśnienia: + znaczące wzmocnienie celów PPOŚ + słabsze wzmocnienie celów PPGO O brak istotnych powiązań ± możliwe wzmocnienie lub osłabienie celów PPOŚ - osłabienie celów PPGO																	
Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020	Gospodarka regionu	Wszystkie priorytety w obszarze Gospodarka regionu	+	+	+	+	±	+	±	±	±	0	+	0	0	+	0
	Infrastruktura techniczna	Wspieranie inwestycji komunikacyjnych: drogowych, kolejowych i lotniczych.	0	+	0	0	-	±	±	±	0	0	0	0	±	0	0
		Wspieranie inwestycji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu.	0	0	0	+	±	0	0	0	±	0	0	0	0	0	0
		Poprawa sprawności funkcjonowania regionalnego systemu usług telekomunikacyjnych.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Obszary wiejskie rolnictwo	Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej w warunkach zrównoważonego rozwoju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020		Odnowa wsi oraz modernizacja przestrzeni wiejskiej	+	+	+	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
		Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych.	0	0	0	0	0	0	±	0	0	0	0	0	0	0	0
		Rozwój rynku rolnego	0	0	0	0	0	0	±	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ochrona środowiska	Ochrona wód i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+
		Ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów i wdrażanie nowoczesnych systemów gosp. odpadami.	0	0	+	0	0	0	+	0		+	+	+	+	+	+
		Zapewnienie jak najlepszej jakości powietrza i gleb oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko hałasu i promieniowania elektromagn.	0	0	0	0	0	+	0	+		+	+	+	+	+	+
		Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej krajobraz..	+	±	0	0	+	0	0	+		+	+	+	+	+	+
		Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Wszystkie priorytety obszarze Kapitał społeczny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+
	Współpraca między narodowa	Tworzenie warunków do podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i pozyskiwania inwestycji.	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	+
		Współpraca na rzecz rozwoju turystyki, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego.	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

		Zachowanie obszarów cennych krajobrazowo oraz ochrona środowiska przyrodniczego.	+	O	O	O	+	O	O	O	+	O	+	+	O	O	+
RPO Woj. Podkarpackiego na lata 2007-2013	Osie priorytetowe	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	+	O	+	±	O	+	±	+	±	+	+	+	+	+	+
		Infrastruktura techniczna i Pomoc techniczna					±						+				
		Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		Społeczeństwo informacyjne Infrastruktura społeczna Spójność wewnątrzregionalna	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Plan Zagospodarowania Przestrzennego WP	Ustalenia PPOŚ	Ustalenia w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego	+	O	O	O	+	+	O	+	O	O	O	O	O	O	O
		Ustalenia w zakresie infrastruktury społeczno - gospodarczej	O	O	O	O	±	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
		Ustalenia w zakresie infrastruktury technicznej	+	+	+	+	±	+	+	+	O	O	O	O	O	O	O
WPOŚ WP wraz z WPGO WP	WPOŚ WP wraz z WPGO WP	WPOŚ WP	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		WPGO WP	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

2.1. Informacje zawarte w dokumentach: Program ochrony środowiska dla Powiatu Łańcuckiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013 – 2016 i Plan gospodarki odpadami dla Powiatu Łańcuckiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013 – 2016, Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

2.1.1. Informacje projekcie PPOŚ dla powiatu łańcuckiego na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem lat 2013 - 2016

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa, Zarząd Powiatu Łańcuckiego, zgodnie z art. 17 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.) sporządził projekt dokumentu „Program ochrony środowiska powiatu łańcuckiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016”. Integralną częścią PPOŚ jest „Plan gospodarki odpadami dla Powiatu Łańcuckiego na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016” realizujący cele „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” i WPGO. Nadrzędnym celem PPOŚ jest wdrożenie polityki ekologicznej państwa na obszarze powiatu łańcuckiego, zawartej w projekcie dokumentu „Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”. Na podstawie oceny aktualnego stanu środowiska, biorąc pod uwagę:

- ⇒ Obowiązujące przepisy odnoszące się do ochrony środowiska,
- ⇒ Cele polityki ekologicznej państwa,
- ⇒ Strategii rozwoju powiatu łańcuckiego,
- ⇒ Inne dokumenty odnoszące się do tematyki rozwoju powiatu i ochrony środowiska naturalnego,
- ⇒ Dokumenty rządowe o charakterze strategicznym i operacyjnym m.in. „Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2015”, „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) Narodowa Strategia Spójności – wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”, Programy Operacyjne realizujące NSRO, w tym m.in. „PO Infrastruktura i Środowisko”, „PO Innowacyjna Gospodarka”, „PO Europejska Współpraca Terytorialna”, „PO Kapitał Ludzki”. Specyfikę obszaru województwa podkarpackiego (zasoby środowiska, położenie przygraniczne, możliwości rozwoju gospodarczego, społecznego oraz możliwości finansowania przedsięwzięć ze źródeł budżetowych i pozabudżetowych),
- ⇒ Przyjęte limity związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych i poprawą jakości środowiska,
- ⇒ Raport z wykonania programu ochrony środowiska dla powiatu łańcuckiego,

w PPOŚ określone zostały cele i działania o charakterze systemowym oraz strategia działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska, a w niej priorytety ekologiczne. W obrębie każdego priorytetu ekologicznego wyodrębniono cele średniookresowe do 2016r. i krótkookresowe do 2012r., a w nich kierunki działań w zakresie ich realizacji (w tym działania inwestycyjne i nieinwestycyjne).

Ponadto wskazano rejony koncentracji działań, wskaźniki realizacji celów ekologicznych i listę priorytetowych działań (przedsięwzięć).

W Tabeli nr 4 przedstawiono priorytety i cele ekologiczne w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska projektu PPOŚ.

Tabela nr 4. Priorytety i cele ekologiczne w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska projektu PPOŚ

Lp.	CELE ŚREDNIOOKRESOWE /2009-2016 / I KRÓTKOOKRESOWE /2009-2012/
1.	Priorytet 1 - Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych
	– rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę, – chronienie przed zanieczyszczeniami miejscowych ujęć wody, – rozwijanie sprawnego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków, – eliminowanie źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych, gruntowych i cieków wodnych, – podejmowanie działań na rzecz zwiększenia retencji wody,
2.	Priorytet 2 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
	– Minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk naturalnych, zapobieganie poważnym awariom, dostęp do wiarygodnych informacji o stanie środowiska, – podjęcie działań związanych z przeciwdziałaniem zagrożeniu w postaci osuwisk. – Minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk naturalnych, zapobieganie poważnym awariom, dostęp do wiarygodnych informacji o stanie środowiska
3.	Priorytet 3 - Gospodarka odpadami
	– Cele zgodnie z PPGO
4.	Priorytet 4 - Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych
	– Wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie zużycia energii (do 2020 roku 14%). – Zmniejszanie energochłonności w zakresie procesów wytwórczych, świadczenia usług oraz konsumpcji. – Wzrost udziału energii odnawialnej ze źródeł w bilansie paliwowo – energetycznym dążenie do osiągnięcia 7,5 % w roku 2010 w strukturze zużycia nośników pierwotnych
5.	Priorytet 5 -Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów
	– Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej. – Podnoszenie wartości krajobrazu poprzez działania skierowane na ochronę, zrównoważone gospodarowanie, planowanie i odtwarzanie krajobrazów oraz uaktywnianie społeczeństwa w decydowaniu o losie otaczającego krajobrazu. – Zachowanie korzystnego wpływu lasu na równowagę środowiska i warunki życia ludzi, w szczególności ochrona, zwiększanie, i przywracanie biologicznej różnorodności lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym.
6.	Priorytet 6 - Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej
	– Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza atmosferycznego. – Przeciwdziałanie globalnym zmianom klimatu poprzez sukcesywną redukcję emisji gazów cieplarnianych. – Ograniczenie emisji niskiej ze źródeł komunalnych i ogrzewnictwa indywidualnego, – Ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych, – Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
7.	Priorytet 7 - Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb
	– Przywracanie funkcji przyrodniczych terenom zdegradowanym oraz ich rekultywacja i włączenie do obiegu gospodarczego. – Identyfikacja i likwidacja zagrożeń powierzchni ziemi. – Ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele. – Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych, stwarzających największe zagrożenie dla środowiska i bezpieczeństwa ludzi. – Ograniczanie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe.

8.	Priorytet 8 - Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym
	– Zmniejszenie uciążliwości powodowanej emisją ponadnormatywnego hałasu pochodzącego od środków transportu, na obszarach o największym zagrożeniu /droga krajowa/ – Niedopuszczenie do pogorszenia klimatu akustycznego na obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna. – Ochrona mieszkańców i środowiska przed działaniem promieniowania elektromagnetycznego - utrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzenia dotrzymania tych poziomów.
9.	Priorytet 9 - Ochrona zasobów kopalin
	– Optymalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin. /Racjonalne gospodarowanie zasobami surowców mineralnych/ – Rozpoznawanie i dokumentowanie nowych zasobów surowców.

2.1.2. Informacje o Projekcie Planu gospodarki odpadami dla powiatu łańcuckiego na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem lat 2013 - 2016

Prace nad projektem PPGO są konsekwencją realizacji zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. **o odpadach** (tekst jednolity Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251), która wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami, podlegających aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami oraz z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010, uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946). i WPGO dla województwa podkarpackiego.

Zgodnie z zapisami ustawy **o odpadach (art. 15)**, powiatowy plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze powiatu oraz przywożonych na jego obszar, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Zakres powiatowego planu gospodarki odpadami określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003r. **w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami** (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.). Głównymi częściami projektu PPGO są:

- ⇒ Charakterystyka powiatu łańcuckiego.
- ⇒ Przedstawienie oraz ocena aktualnego stanu gospodarki odpadami z sektora komunalnego i gospodarczego.
- ⇒ Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, wynikające w szczególności ze zmian demograficznych i gospodarczych.

Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym w szczególności dotyczące zapobiegania wytwarzaniu, redukcji ilości odpadów wytwarzanych oraz ograniczania ich uciążliwości, selektywnej zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, ograniczenia ilości odpadów biologicznie rozkładalnych usuwanych na składowiska.

Projektowany system gospodarki odpadami, w przypadku odpadów z sektora komunalnego, oparty jest na obsłudze obszarów przez zakłady zagospodarowania odpadów. Określony został harmonogram realizacji zadań i osiągania założonych celów, koszty wdrażania i możliwości finansowania PPGO, a także organizacja i zasady monitorowania systemu.

Dla potrzeb PPGO odpady podzielone zostały na:

- ⇒ Odpady komunalne (grupa 20),
- ⇒ Pozostałe odpady (grupy 01-19),
- ⇒ Odpady niebezpieczne (z grup 01 - 20).

Na podstawie stanu gospodarki odpadami w powiecie łańcuckim, zidentyfikowanych problemów, w tym zakresie, prognozy demograficznej i prognozy zmian w zakresie gospodarki odpadami oraz celów polityki ekologicznej państwa oraz zawartych w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 i Wojewódzkim planie gospodarowania odpadami określone zostały cele w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu łańcuckiego. Cele te zidentyfikowano jako dotyczące grupy odpadów komunalnych oraz cele dotyczące pozostałych grup odpadów (01-19). Przyjęty system gospodarki odpadami przedstawiony został w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Cele i przyjęty system gospodarki odpadami

Cele dla grupy odpadów komunalnych	
2009-2012	2013-2016
– Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem selektywnego zbierania 100% mieszkańców powiatu do końca 2012 roku (ponieważ jak dotąd nie osiągnięto zakładanego w poprzednim PPGO celu). – Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie podkarpackim w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami 2010 (2006) dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji: w 2010 r. nie więcej niż 75%, w 2011 r. nie więcej niż 67%.	– Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie podkarpackim w roku 1995, zgodnie z zapisami krajowego planu gospodarki odpadami 2010 (2006) dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji: ⇒ w 2013 r. nie więcej niż 50%, ⇒ w 2015 r. nie więcej niż 46%, ⇒ w 2019 r. nie więcej niż 36%.
– Zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.	
– Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.	
– Minimalizacja ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie	
– Gospodarowanie odpadami komunalnymi w powiecie w oparciu o ponadgminny zakład zagospodarowania odpadów.	
– Zwiększenie ilości odpadów zbieranych selektywnie, w tym odpadów niebezpiecznych.	
– Bezpieczne dla środowiska składowanie odpadów.	
– Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.	
– Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% w roku 2014.	
Cele ogólne dla odpadów powstających w przemyśle (wg KPGO), w stosunku do ilości odpadów wytworzonych	
2009-2012	2013-2016
– Systematyczne zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku. – Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 5% w 2010r.	– Dalsze zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku. – Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 7% w 2019 r.
Odpady zawierające PCB	
Całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB	Likwidacja odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm
Oleje odpadowe	
	Utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50% a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%

Odpady medyczne i weterynaryjne			
		Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania)	
Odpady zawierające azbest			
		Osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 14 maja 2002 r.przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski"	
Zużyte opony			
Rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon (%) (dla przedsiębiorców): odzysk 85%, recykling 15%		Rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon (%) (dla przedsiębiorców): odzysk 100%, recykling 20%	
Odpady z budowy, remontów demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej			
Rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć poziom odzysku 50%		Rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej aby osiągnąć poziom odzysku 80%	
Komunalne osady ściekowe			
		1. Zaprzestanie składowania osadów ściekowych. 2. Zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi. 3. Maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.	
Zużyte baterie i akumulatory			
1) Osiągnięcie do 2014 r. (dla przedsiębiorców) co najmniej poziomu odzysku i recyklingu (wszystkich zebranych przekazanych do odzysku), zdefiniowane w ustawie z dnia 10 maja 2007 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Nr 90 poz. 607):			
	akumulatory kwasowo- ołowiowe	poziom odzysku %	poziom recyklingu %
	akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60
	akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40
	akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40
	akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20
	ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych	40	40
2) Osiągnięcie w latach 2011-2019 (dla przedsiębiorców) poziomów zbierania i recyklingu (zdefiniowanych i określonych w nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywą 91/157/EWG): — minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012r. - zgodnie z art. 10 ust.2 lit. a, — minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów w wysokości 45% do 2016r.— zgodnie z art. 10 ust.2 lit. b, — minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo- kwasowych, w tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2011 r.) - zgodnie z art. 12 ust.4, — minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2011 r.) - zgodnie z art. 12 ust.4, — minimalnego poziomu recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii i akumulatorów (do 2011r.) — zgodnie z art. 12 ust.4			
3) Ustanowienie od 2008r. (czyli 2 lata od wprowadzenia dyrektywy) zakazu wprowadzania do obrotu: wszelkich baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005% wagowo rtęci, bez względu na to, czy są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartością rtęci nie wyższą niż 2% wagowo, baterii i akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0,002% wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń, z wyłączeniem baterii i akumulatorów przenośnych przeznaczonych do użytku w systemach awaryjnych i alarmowych, w tym w oświetleniu awaryjnym, a także w sprzęcie medycznym i elektronarzędziach bezprzewodowych.			

Pojazdy wycofane z eksploatacji					
Zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji: — dla pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980r. osiągnięcie po 1 stycznia 2006r. poziomów odzysku i recyklingu odpowiednio nie niższych niż 75 % i 70 % masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku, — dla pozostałych pojazdów osiągnięcie po 1 stycznia 2006r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 85 % i 80 % masy pojazdów przyjętych w skali roku, uzyskanie w okresie od 1 stycznia 2015r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 95 % i 85 % masy pojazdów przyjętych w skali roku.					
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny					
Osiągnięcie od 1 stycznia 2008r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości: — dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego poziomu odzysku w wysokości 80 % masy zużytego sprzętu, oraz poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu; dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego: poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu, oraz poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu; dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego; sprzętu oświetleniowego; narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli: poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu, oraz poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu; dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp. — osiągnięcie od 1 stycznia 2008r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok					
Odpady opakowaniowe					
Rozbudowa systemu gospodarowania odpadami		2010r. % poziomu		2014r. % poziomu	
		odzysku	recykling	odzysku	recykling
	opakowania (ogółem)	60	min. 38	60	55-80
	opakowania z tworzyw sztucznych	-	min. 18	-	min. 22,5
	opakowania z aluminium	-	min. 45	-	min. 50
	opakowania ze stali	-	min. 35	-	min. 50
	opakowania z papieru i tektury	-	min. 54	-	min. 60
	opakowania ze szkła	-	-	-	min. 60
	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	-	-
	opakowania z drewna	-	min. 15	-	min. 15

Powyższe cele są spójne z celami Polityki ekologicznej państwa (Krajowym planem gospodarki odpadami) oraz polityki ekologicznej województwa podkarpackiego.

Zgodnie z powyższymi celami określone zostały: kierunki działań i system gospodarowania odpadami komunalnymi oraz odpadami z pozostałych grup (01-19), a także harmonogram i sposób finansowania realizacji zadań. Sprecyzowano również sposób monitoringu i oceny wdrażania PPOŚ wraz z PPGO.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych jest dokumentem wyznaczającym politykę Rządu RP w zakresie ustaleń dokonanych w trakcie zamknięcia negocjacji o członkostwo Polski do Unii Europejskiej w części dotyczącej realizacji dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Program ten określa priorytetowe cele dotyczące gospodarki ściekowej w ramach ochrony środowiska wodnego przed niekorzystnymi skutkami powodowanymi zrzutami niedostatecznie oczyszczonych ścieków.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych określa wykazy:

- ⇒ aglomeracji, które powinny być wyposażone – w terminach ustalonych w art. 208. ustawy Prawo ochrony środowiska w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków oraz wielkość ładunków zanieczyszczeń biodegradowalnych z tych aglomeracji koniecznych do usunięcia,
- ⇒ przedsięwziąć w zakresie budowy i modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych oraz terminy ich realizacji.
- ⇒ **Na terenie województwa podkarpackiego wyznaczono:**
- ⇒ 4 aglomeracje dla RLM >100 000 (zgodnie z rozporządzeniem Wojewody ustanawiającym aglomeracje o liczbie RLM 483 742), w tym gminy wiodące w aglomeracji: Rzeszów, Krosno, Dębica, Jasło,
- ⇒ 18 aglomeracji o RLM >15 000 <100 000 (zgodnie z rozporządzeniem Wojewody ustanawiającym aglomeracje o liczbie RLM 1 043 826), w tym gminy wiodące: Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola, Nowa Sarzyna, Sanok, **Łańcut**, Tarnobrzeg, Leżajsk x2, Jarosław, Przeworsk, Sędziszów Małopolski, Nisko, Jedlicze, Nowa Dęba, Rymanów, Sokółów Małopolski, Ropczyc,
- ⇒ 131 aglomeracji o RLM >2 000 <15 000 (zgodnie z rozporządzeniem Wojewody ustanawiającym aglomeracje o liczbie RLM 483 7828 070).

Stopień realizacji inwestycji w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych przedstawiony zostanie w ramach opracowywanych przez gminy: Gminnych Programów Ochrony Środowiska.

2.2. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z projektem PPOŚ wraz z PPGO

Na szczeblu powiatowym nie sporządzono dotychczas żadnych prognoz oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych.

Na szczeblu wojewódzkim sporządzono dotychczas prognozy oddziaływania na środowisko dla takich dokumentów powiązanych z projektem opracowywanego dokumentu jak:

- Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, Projekt Programu ochrony środowiska wraz Planem Gospodarki Odpadami dla województwa Podkarpackiego,
- Projekt Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007 – 2020,
- Projekt Regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2007-2013.

Na szczeblu krajowym opracowano prognozy oddziaływania na środowiska dla następujących dokumentów powiązanych z dokumentem projektu POŚWP wraz z PGOWP:

- Projekt Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015,
- Projekt Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko,
- Projekt Krajowego Programu Gospodarki Odpadami 2010.

Krótką charakterystyką prognoz oddziaływania na środowisko w/w dokumentów.

Prognoza do projektu „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego”

Plan ten jest przestrzennym zapisem strategii rozwoju województwa. Obecnie jest aktualizowany. Za aktualne należy uznać następujące wnioski z prognozy do planu:

- Warunkiem ograniczenia znaczącego i niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyjętych w projekcie planu kierunków rozwoju, projektowanych przedsięwzięć (zadań i inwestycji ponadlokalnych) jest konsekwentna realizacja ustaleń z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej, a zwłaszcza ustaleń dotyczących realizacji przedsięwzięć służących ochronie środowiska oraz ustaleń z zakresu ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska,
- Gwarancją minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko i eliminacji powstawania zagrożeń i uciążliwości są zapisy w projekcie planu dotyczące wymogu wykorzystania ocen oddziaływania na środowisko, prowadzenia działalności kontrolno – nadzorczej podmiotów, na które nałożono prawem obowiązki ochronne, prowadzenia monitoringu jakości środowiska.
- Mając na uwadze zdecydowany postęp technologiczny w zakresie proekologicznych technik inwestycyjnych można stwierdzić, iż określone w projekcie planu kierunki rozwoju i zadania ponadlokalne na obszarach aktywizacji gospodarczej rolniczej, pozarolniczej i obszarach chronionych stwarzają szanse minimalizowania niekorzystnego oddziaływania planowanych, czy już istniejących, przedsięwzięć na środowisko,
- Ustalenia projektu planu dotyczące funkcjonowania obszarów chronionych (istniejących i projektowanych) w znacznym stopniu ograniczają negatywny wpływ realizacji zadań, inwestycji ponadlokalnych na tych obszarach i są zasadne. Są jednak przedsięwzięcia, których skutki realizacji są trudne do zminimalizowania w planie. Do takich przedsięwzięć należą: autostrady, drogi szybkiego ruchu, czyli ogólnie komunikacja.

Prognoza do projektu Programu ochrony środowiska wraz projektem Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego

Problemami występującymi na terenie województwa podkarpackiego z punktu widzenia ochrony środowiska są głównie: nie zadowalająca jakość wód powierzchniowych, klęski żywiołowe (powodowane m.in. przez powodzie, osuwiska, silne wiatry), gospodarka odpadami, hałas oraz możliwe konflikty na obszarach objętych ochroną przyrody związane z rozwojem inwestycyjnym województwa. Z prognozy tej wynikają następujące wnioski:

- Do systematycznego pogarszania stanu środowiska może doprowadzić zaniechanie działań określonych w analizowanych projektach,
- Realizacja, niektórych przedsięwzięć określonych w projekcie Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami, zwłaszcza w początkowej fazie będzie na środowisko oddziaływać niekorzystnie np. w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej. Jednak przyjęte kierunki działań i przedsięwzięcia będą miały generalnie korzystny wpływ na poszczególne elementy środowiska, funkcjonowanie obszarów chronionych, ochronę walorów środowiska kulturowego, zachowanie krajobrazów kulturowych. W znacznym stopniu mogą ograniczać uciążliwości dla środowiska,
- Z analizy przedsięwzięć zawartych w analizowanych dokumentach wynika, że ich realizacja będzie przyczyniać się do poprawy stanu czystości rzek granicznych, poprawy

zdrowotności drzewostanów, wzrostu bezpieczeństwa na drogach, nastąpi także ograniczenie potencjalnych źródeł powodujących zanieczyszczenie wód, gleby, powietrza w obszarze przygranicznym,

- Warunkiem zmniejszenia obciążeń poszczególnych elementów środowiska jest realizacja zadań, przedsięwzięć prowadzących do osiągnięcia celów przyjętych w projekcie programu ochrony środowiska oraz w projekcie planu gospodarki odpadami,
- Przedsięwzięcia ochrony środowiska prowadzić będą do polepszenia stanu poszczególnych komponentów środowiska, przy czym najtrudniejsze będzie jest ograniczenie zanieczyszczeń związanych z transportem i hałasem drogowym. Ponadto projekt planu gospodarki odpadami stwarza możliwość poprawy stanu środowiska poprzez realizację szeregu działań m.in.; likwidację dzikich wysypisk śmieci, likwidację i rekultywację wysypisk nie spełniających wymogów ochrony środowiska, określenie optymalnej ilości składowisk, spalarni, punktów zbiórki odpadów.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007 – 2020

Dla zachowania stanu zasobów środowiska duże znaczenie ma realizacja Strategii, w szczególności celu: „Poprawa jakości środowiska oraz zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych”. Pośrednio lub bezpośrednio na stan zasobów środowiska wpływać będzie realizacja celów strategicznych związanych z infrastrukturą techniczną, obszarami wiejskimi i rolnictwem, gospodarką regionu.

Brak działań określonych w Strategii przyczyni się do obniżenia jakości zasobów środowiska oraz do dalszych zaniedbań w dziedzinie infrastruktury technicznej, a w konsekwencji do mniejszego zainteresowania inwestorów obszarem naszego województwa.

Ocena oddziaływania na środowisko dokumentu projektu Strategii wykazała:

- **Potencjalnie negatywne oddziaływanie na środowisko, zabytki i zdrowie ludzi** (m.in. fragmentacja lasów, antropopresja, hałas, wzrost zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza oraz wód, które mogą być powodowane przez realizację działań w następujących obszarach strategicznych: „Gospodarka regionu”, „Infrastruktura techniczna”, „Obszary wiejskie i rolnictwo”),
- **Potencjalnie pozytywne oddziaływanie na środowisko, zabytki i zdrowie ludzi** (zwłaszcza działań w obszarze strategicznym Ochrona środowiska i Ochrona zdrowia).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 jest dokumentem nawiązującym bezpośrednio do celów strategicznych, priorytetów i kierunków działań identyfikowanych we wstępnym projekcie Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020 i koncentruje się na wybranej grupie działań uzgodnionych z podmiotami i środowiskami zaangażowanymi w rozwój regionu oraz jest spójny z priorytetami i działaniami określonymi w Narodowej Strategii Spójności 2007 – 2013, Strategii Rozwoju Kraju (projekt) oraz Strategicznymi Wytocznymi Wspólnoty. Jako cel główny projektu dokumentu przyjęto wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdzono, że **potencjalnie niekorzystne oddziaływanie na środowisko, zabytki, zdrowie ludzi będą związane głównie z realizacją działań w ramach priorytetów:**

- Infrastruktura techniczna,
- Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom,
- Infrastruktura społeczna,
- Spójność wewnątrzregionalna.

Realizacja niektórych działań w **obrębie obszarów szczególnie chronionych** zawartych w projekcie dokumentu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko, ale brak realizacji tych działań może także powodować negatywne oddziaływanie na środowisko. Ponadto zaniechanie realizacji może mieć negatywne konsekwencje gospodarcze (stagnacja, brak perspektyw rozwoju, a nawet zastój gospodarczy) oraz społeczne (utrata miejsc pracy, a co za tym idzie źródeł dochodu, co może doprowadzić do wzrostu zachowań patologicznych, a także powodować migrację ludzi młodych i wykształconych w poszukiwaniu lepszych warunków życia).

Może wystąpić taka sytuacja, że realizacja działań mogących powodować znaczące niekorzystne oddziaływanie na środowisko w obrębie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody będzie uzyskiwało społeczną aprobatę, zwłaszcza, gdy będzie to związane z tworzeniem nowych miejsc pracy (nawet tylko na czas realizacji przedsięwzięcia np. nowe odcinki dróg, odnawialne źródła energii, zbiorniki retencyjne).

Pozytywne oddziaływanie na zdrowie ludzi będzie miała przede wszystkim realizacja działań w ramach priorytetu „Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej”, realizacja działań w ramach priorytetu „Infrastruktura sportowa i rekreacyjna”, a także realizacja działań w ramach priorytetu „Zapobieganie i zwalczanie zagrożeniom oraz infrastruktura przeciwpowodziowa”.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”

Głównym celem dokumentu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowania tożsamości kulturowej i rozwijania spójności terytorialnej.

Realizacja postanowień w/w dokumentu może spowodować dwojakiego rodzaju skutki: pośrednie, wpływające na metody i efekty ochrony środowiska w Polsce oraz bezpośrednie, pośrednie i skumulowane, które będą prowadzić do zmiany stanu i jakości środowiska. W pierwszej kategorii mieszczą się oddziaływania, które mogą utrudnić (a może nawet uniemożliwić) osiągnięcie celów ochrony środowiska, jakie Polska przyjęła w swoich dokumentach programowych, m.in. w Polityce ekologicznej państwa. Największe pole potencjalnego konfliktu stanowi konieczność realizacji krajowych i międzynarodowych wymogów ochrony przyrody, a w szczególności ochrony obszarów włączonych do systemu Natura 2000. Prawidłowa realizacja Programu może jednocześnie wzmacniając i korzystnie wpływać na spełnienie wielu wyzwań ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, nie tylko poprzez budowę oczyszczalni ścieków czy obiektów gospodarki odpadami, ale również poprzez stymulowanie poprawy efektywności i zmian struktury zużycia paliw, poprzez rozwój „przyjaznych środowisku” metod wytwarzania energii, czy zwiększanie udziału „bezpiecznego dla środowiska” transportu ludzi i towarów.

Realizacja planowanych zamierzeń inwestycyjnych, zwłaszcza związanych z transportem może spowodować bezpośrednie ingerencje w środowisko (przewidywane zmiany poziomu hałasu, stężeń niektórych zanieczyszczeń powietrza). Po zastosowaniu standardowych rozwiązań technicznych większość zmian i uciążliwości bez problemu powinna mieścić się w prawnie wymaganych granicach.

W przypadku inwestycji potencjalnie uciążliwej dla środowiska i ludzi wymagane będzie przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, które powinno określić jakie rozwiązania i „prośrodowiskowe” ograniczenia powinny być zastosowane. Lokalnie, w rejonie inwestycji realizowanych na terenach dotychczas wykorzystywanych rolniczo lub na terenach leśnych, a także na innych obszarach (np. wyłączonych z gospodarowania ze względu na ich przyrodnicze funkcje) nieuchronnie wystąpią niekorzystne zmiany stanu środowiska.

Pośrednie skutki przede wszystkim polegać będą na zmianie sposobu i intensywności zagospodarowania przestrzeni, na wzroście gęstości zaludnienia lub zabudowy występującym w bliższym bądź dalszym sąsiedztwie takich inwestycji jak budowa nowych dróg czy „uzbrajanie terenu” w systemy wodociągowo-kanalizacyjne.

Przewidywane w działania w sektorze energetycznym na obszarach obiektów przyrodniczo cennych mogą być szczególnie uciążliwe w fazie realizacji, nie tworząc istotnych zagrożeń związanych z zajęciem terenu w fazie eksploatacji. Z kolei większość znaczących oddziaływań związanych z przedsięwzięciami w zakresie zabudowy hydrotechnicznej polegać będzie na zaburzaniu stosunków wodnych, na przekształceniu powierzchni ziemi i ekosystemów dolin rzecznych oraz na przerwaniu połączeń przyrodniczych. W odniesieniu do emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu, związanych z inwestycjami transportowymi negatywne skutki nie będą tak oczywiste. Można spodziewać się zmniejszenia jednostkowego zużycia paliw w transporcie, ale korzystne środowiskowe efekty mogą być niwelowane przez wzrost natężenia ruchu.

Podstawowym sposobem minimalizacji negatywnych skutków środowiskowych jest wybór najmniej konfliktowej lokalizacji inwestycji. W przypadku pewnych projektów, realizujących ważne cele publiczne (w tym zwłaszcza związane z bezpieczeństwem ludzi lub ograniczeniem ryzyka zdrowotnego) zaniechanie realizacji w konkretnym obszarze może okazać się niemożliwe lub nieakceptowalne ze społecznego punktu widzenia. W tego typu uzasadnionych przypadkach konieczne będzie określenie sposobów rekompensowania powstałych strat (wskazano konkretne propozycje działań ograniczających i kompensujących dla poszczególnych typów inwestycji ujętych w Regionalnym Programie Operacyjnym).

Prognoza oddziaływania na środowisko Krajowego planu gospodarki odpadami 2010

Prognoza ma na celu wskazanie najważniejszych potencjalnych zagrożeń środowiska związanych z gospodarką odpadami, a także przedstawia sposoby minimalizowania ewentualnych zagrożeń dla środowiska i zdrowia. Skrótowno przedstawia ona Krajowy plan gospodarki odpadami 2010, w tym poszczególne grupy odpadów, przy czym dla każdej z grup, analizuje stan istniejący w zakresie ilości generowanych odpadów, w podziale na różne rodzaje odpadów w danej kategorii, a następnie prognoza ilości odpadów dla poszczególnych okresów, których dotyczy krajowy plan.

W Prognozie przedstawione również zostały obecne kierunki postępowania z odpadami wraz z oceną zgodności tego postępowania z wymogami prawa i oceną możliwości przerobowych dla poszczególnych kierunków postępowania. Sformułowane zostały niezbędne

działania dla zapewnienia w przyszłości prawidłowego gospodarowania odpadami, zgodnego z wymogami ochrony środowiska, ochrony zdrowia oraz prawa. Prognoza oddziaływania na środowisko zwraca uwagę na potencjalne zagrożenia związane z procesami decyzyjnymi i lokalizacyjnymi obiektów związanych z zagospodarowywaniem odpadów, a także na problematykę edukacji ekologicznej i konieczność przeciwstawienia się patologiom w niektórych formach interesownie sterowanych protestów. Wskazuje również na ryzyko związane z niewypełnieniem zaplanowanych w Kpgo2010 zadań i z zagrożeniami wynikającymi z niekorzystnego przebiegu realizacji zadań (w szczególności niezrealizowanie zadań mających na celu osiągnięcie planowanych poziomów odzysku i unieszkodliwiania odpadów może doprowadzić do powiększenia ilości składowanych odpadów, a także do zwiększenia ilości odpadów kierowanych w sposób niekontrolowany do środowiska). Ponadto przeanalizowane zostały możliwości podjęcia działań mających na celu minimalizację zagrożeń dla środowiska i zdrowia.

W wyniku przeprowadzonej analizy potencjalnych zagrożeń dla środowiska i zdrowia wynikających z realizacji Kpgo2010 sformułowane zostały następujące wnioski:

- W Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 podjęto próbę rozwiązania problemów zagospodarowania odpadów z uwzględnieniem ich odzysku i unieszkodliwiania, poza składowaniem, a ustalone cele Kpgo2010 są zgodne z wymogami prawa polskiego i unijnego,
- Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Krajowego planu gospodarki odpadami 2010 będzie nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań (dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie zbierania odpadów i ich odzysku lub unieszkodliwiania),
- Planowane w ramach Kpgo2010 instalacje przerobu odpadów mogą w skali lokalnej stanowić zagrożenie dla środowiska i zdrowia. W zależności od rodzaju instalacji odzysku te mogą mieć charakter uciążliwości odorowych, mogą też być niekorzystne ze względu na zajęcie terenu. Należy w planowaniu lokalizacji tych przedsięwzięć uwzględniać potencjalne możliwości oddziaływania na obszary, gdzie przebywają ludzie lub na obszary chronione. Składowanie odpadów będzie jednak w wielu przypadkach rozwiązaniem nieuniknionym,
- Istniejące obecnie technologie zabezpieczeń oraz procedury zatwierdzania dokumentacji i dopuszczania rozwiązań w zakresie składowania odpadów mogą skutecznie zahamować oddziaływanie na środowisko realizowanych składowisk. Problemem są istniejące składowiska odpadów, zwłaszcza z uwagi na ich skalę, która ze względów ekonomicznych uniemożliwia podejmowanie prób likwidacji tych obiektów,
- Niezbędne jest wprowadzenie mechanizmów wspomagających funkcjonowanie istniejących i nowo tworzonych systemów zbierania odpadów oraz ich odzysku i unieszkodliwiania, w tym prowadzenie ciągłych akcji edukacyjno-informacyjnych dotyczących gospodarki odpadami.

W większym lub mniejszym stopniu zagadnienia zawarte w powyższych dokumentach znalazły odzwierciedlenie w niniejszej Prognozie.

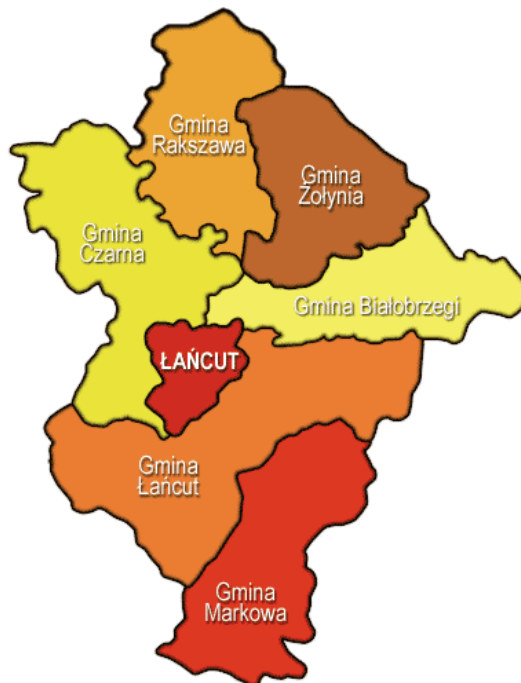
3. Analiza i ocena stanu środowiska powiatu łańcuckiego oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji kierunków określonych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO.

3.1. Analiza i ocena stanu środowiska powiatu łańcuckiego.

3.1.1. Położenie, budowa geologiczna i klimat

Powiat łańcucki położony jest w centralnej części województwa podkarpackiego, 17 km na wschód od Rzeszowa. Przecina go droga międzynarodowa nr 4 (E-40) oraz magistrala kolejowa Kraków – Przemyśl. Graniczy z powiatami: rzeszowskim, leżajskim i przeworskim.

W skład powiatu wchodzi gminy wiejskie: Białobrzegi, Czarna, Łańcut, Markowa, Rakszawa, Żołynia oraz miasto Łańcut.

Położenie powiatu łańcuckiego jest bardzo korzystne. Znajduje się on w niedalekiej odległości od stolicy województwa podkarpackiego – Rzeszowa, a w odległości ok. 20 km położone jest lotnisko w Jasionce. Przez teren powiatu przebiega trasa E-4, prowadząca do odległego o ok. 80 km przejścia granicznego z Ukrainą.

Powiat łańcucki zajmuje powierzchnię 452 km², zamieszkuje go około 78 000 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 172 osoby/km², i jest to jeden z najgęściej zaludnionych powiatów wśród powiatów ziemskich województwa podkarpackiego (średnia województwa wynosi 118,6 osób/km²). Jest to powiat rolniczo – przemysłowy, gospodarstwa rolne mają tu średnio powierzchnię 2,6 ha. Przemysł cechujący się niedużą szkodliwością dla środowiska usytuowany jest głównie w mieście Łańcut i jego bezpośrednim sąsiedztwie.

W powiecie łańcuckim zauważa się przewagę kobiet. Stanowią one 51,4% ludności, co stawia powiat łańcucki na pierwszym miejscu wśród powiatów ziemskich, przy średniej dla województwa 50,9%.

W ostatnich latach liczba ludności ulegała nieznacznym wahaniom lecz od 1996r. systematycznie rośnie. Obserwuje się niekorzystne zjawisko w ekonomicznych grupach wiekowych. Maleje liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym przy nieznacznym wzroście ludności w wieku produkcyjnym i wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, co w konsekwencji będzie prowadziło do starzenia się społeczeństwa.

Struktura wieku mieszkańców powiatu kształtuje się w sposób następujący:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym 23,2%
- ludność w wieku produkcyjnym 60,6%
- ludność w wieku poprodukcyjnym 16,1%.

Powiat łańcucki, jak całe Podkarpacie charakteryzuje się stosunkowo wysokim przyrostem naturalnym w skali kraju. Jednak w skali województwa wskaźnik przyrostu naturalnego jest niższy od średniej wojewódzkiej. Współczynnik wynosi tu 0,8 na 1000 mieszkańców (w województwie 1,3).

3.1.2. Gleby

Na terenie powiatu gleby wykazują duże zróżnicowanie. W północnej części występują przede wszystkim niezbyt urodzajne gleby zaliczane do IV i V klasy. Sieje się tu głównie żyto i sady ziemniaki. Obejmują one tereny gmin: Żołyni, Rakaszawy, i północnej części gm. Czarna. Natomiast w części południowej powiatu występują dość żyzne gleby, uprawia się tu pszenicę, kukurydzę, warzywa gruntowe, krzewy jagodowe. Są to gleby należące do II i III klasy powstałe z lessów – bielcowe i brunatne. W rejonie Markowej w niewielkiej ilości występują czarnoziemy, stanowiące bardzo dobry kompleks glebowo-rolniczy.

Skąły glebotwórcze w powiecie łańcuckim to:

- utwory aluwialne współczesnych terasów akumulacyjnych (gm. Czarna i Białobrzegi),
- utwory rzeczne starych terasów akumulacyjnych i wodnolodowcowe (gm. Żołynia),
- utwory wodnolodowcowe (gm. Rakaszawa),
- lessy i utwory lessowate (gm. Łańcut i Markowa).

W zewnętrznej czynnej warstwie powierzchni ziemi gromadzą się różnego typu zanieczyszczenia, pochodzące zarówno z naturalnych procesów geologicznych jak też z gospodarczej działalności człowieka.

Procesy degradacji ziemi pochodzące z procesów naturalnych nasilają się w wyniku likwidacji lasów i użytków zielonych (łąki, pastwiska), zależą również od nachylenia powierzchni terenu, budowy geologicznej, stopnia pokrycia terenu przez roślinność – te procesy przeobrażania rzeźby terenu noszą nazwę erozji geologicznej (naturalnej). Do erozji antropogenicznej – czyli gospodarczej ingerencji człowieka zaliczamy m.in. działalność rolniczą i przemysłową.

Działalność rolnicza poza poprawą urodzajności gleb, może jednak w niektórych przypadkach powodować ich degradację np. poprzez stosowanie w nieodpowiedni sposób nawozów sztucznych zawierających kadm, chrom czy inne metale ciężkie.

Niekorzystny wpływ przemysłu przejawia się przez emisje do atmosfery gazów i pyłów. Gazowe zanieczyszczenia powietrza SO₂ i NO_x docierają do szaty roślinnej, gleb i wód w postaci kwaśnego deszczu oraz tzw. suchego opadu, powodując ich zakwaszenie. Kwaśny odczyn gleb przyspiesza ich zubożenie.

Powiat łańcucki charakteryzuje się stosunkowo dobrymi warunkami przyrodniczymi, istotnymi dla produkcji rolniczej, obserwuje się jednak pewne zróżnicowanie w układzie

terytorialnym. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wg IUNG Puławy) wynosi dla regionu łańcuckiego 74 punkty, a najlepszą przestrzeń produkcyjną posiadają gminy Łańcut oraz Markowa.

Zdecydowaną większość obszaru powiatu stanowią użytki rolne. Zajmują one 30 948 ha, co stanowi 68,4% powierzchni powiatu. Jest to najwyższy odsetek w województwie. Lasy i grunty leśne zajmują ponad 20% obszaru.

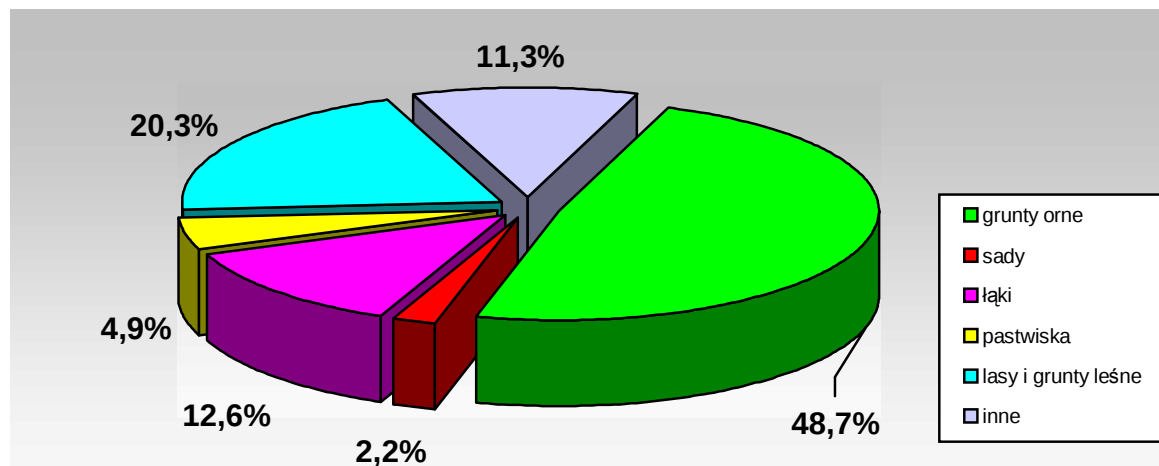
Użytkowanie gruntów wg granic administracyjnych

Gmina/ Miasto	Pow. ogólna (ha)	w tym						Lasy i grunty leśne	
		Użytki rolne (ha)							
		razem	%	grunty orne	sady	łąki	pastwiska	ogółem	%
Białobrzegi	5613	4118	73,4	2700	43	1038	337	806	14,4
Czarna	7814	4600	58,9	2970	175	1144	311	2387	30,5
Łańcut m.	1943	1143	58,8	839	111	145	48	36	1,9
Łańcut gm.	10662	8875	83,2	6277	482	1667	449	558	5,2
Markowa	6846	4847	70,8	3724	130	601	392	1488	21,7
Rakszawa	6637	3390	51,1	2399	13	803	175	2752	41,5
Żołynia	5680	3975	70,0	3113	43	471	348	1119	19,7

Źródło: US Rzeszów 2000 - 2008

W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne, które zajmują powierzchnię 22 058 ha, tj. 48,7%; łąki - 5709 ha, tj. 12,6%; pastwiska - 2163 ha, tj. 4,9%. Największy odsetek użytków rolnych charakteryzuje gminę Łańcut, gdzie dość dobre gleby prawie w całości wykorzystywane są pod uprawy, w konsekwencji niski jest odsetek terenów leśnych. Procentowo najwięcej lasów jest w gminie Rakszawa, gdzie istnieją nie najlepsze warunki glebowe do rozwoju produkcji rolniczej.

Procentowy udział użytków rolnych i lasów w ogólnej powierzchni powiatu

Źró

dło: PWP 2000, US Rzeszów oraz RARR SA 2000

W rolnictwie dominuje sektor prywatny. Działalność rolniczą w 1996 roku prowadziło 9126 gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego w powiecie łańcuckim wynosi 2,6 ha i należy do najniższych w województwie. Średnia dla województwa wynosi 3,5 ha.

3.1.3. Wody podziemne

Ważną rolę w działalności ekonomicznej i życiu codziennym odgrywają wody podziemne. O ich zasobach decyduje budowa geologiczna. Wody podziemne na terenie powiatu związane są z utworami piaszczysto – żwirowymi wieku czwartorzędowego. Poziom wody ma z reguły charakter swobodny i stwierdzano go na głębokości od 0,5 – 10,0m ppt. Wody podziemne są podstawą funkcjonowania wodociągów i indywidualnych źródeł zaopatrzenia w wodę.

Wody podziemne występujące w utworach trzeciorzędowych, nie mają znaczenia w gospodarce wodnej gminy. Występują nieregularnie, w piaszczystych soczewkach i wkładkach w obrębie łąk. Jest to poziom mało wydajny o słabej odnawialności.

Znaczna część powiatu została, zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją hydrogeologiczną, włączona w obręb strefy ochronnej wokół Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - 425 - „Dębica - Stalowa Wola -Rzeszów”, największego i najbardziej zasobnego w wodę zbiornika czwartorzędowego w rejonie Zapadliska Przedkarpackiego.

Wody podziemne z powodu ich gospodarczego znaczenia oraz powszechnego zagrożenia jakości, zostały objęte programem państwowego monitoringu środowiska (PMS).

Koordinację merytoryczną i wykonawstwo badań, funkcjonującemu od 1991 roku systemowi monitoringu jakości wód podziemnych Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska powierzyła Państwowemu Instytutowi Geologicznemu. System obserwacji monitoringowych wód podziemnych obejmuje zwykłe (słodkie) wody podziemne, których zawartość substancji rozpuszczonych (mineralizacja) nie przekracza 1000 mg/l. Aktualnie w sieci krajowej monitoringu wód podziemnych na terenie województwa podkarpackiego obsługiwanych jest 25 punktów pomiarowych, z których 15 znajduje się na obszarach pięciu GZWP.

Na terenie powiatu zlokalizowany jest jeden punkt krajowej sieci monitoringu. Jest to punkt w Łąncucie, w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Wykonane przez WIOŚ Rzeszów badania wykazały, iż woda w tym punkcie wykazuje jakość klasy „Ib” – wody wysokiej klasy.

3.1.4. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym powiat łańcucki leży w dorzeczu dolnego Wisłoka. W rejonie powiatu Wisłok płynie spokojnie, ma tu charakter rzeki nizinnej o średnim spadku 0,46 procent i korycie krętym, tworzącym liczne zakola i meandry.

Wisłok jest rzeką o zasilaniu gruntowo - deszczowo - śnieżnym. Zasilanie gruntowe dominuje w okresie zimowym, wiosną przeważa zasilanie śnieżne a latem deszczowe.

Wezbrania wód występują wiosną i latem. Wiosenne są długotrwałe, związane z topnieniem śniegów. Wezbrania letnie występują po intensywnych opadach. Są one gwałtowne, ale krótkotrwałe. W dolnym biegu Wisłok charakteryzuje się dużą zmiennością przepływów i stanów wody. Największe przepływy rejestrowano zazwyczaj w marcu, kwietniu, czerwcu i lipcu. Najniższe występują w jesieni i na początku zimy. Przepływy Wisłoka charakteryzują się znaczną zmiennością, która powoduje duże zagrożenie powodziowe. Po każdym większym

wezbraniu w różnych miejscach pojawiają się "oberwane" brzegi, a w innych tworzą się płycizny i wyspy.

Na terenie powiatu Wisłok posiada liczne dopływy. Do najważniejszych należą – Młynówka, Sawa, Kosinka, Płynica. Rzekę zasila także kilka bezimiennych potoków. Dopływy te nie były objęte badaniami hydrograficznymi, toteż trudno podać ich dokładną charakterystykę. Podobnie jak Wisłok, najwyższe stany wód i przepływy mają w czasie wiosennych roztopów i intensywnych opadów letnich. W takich sytuacjach powodują lokalne podtopienia.

W 2007 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie prowadził badania jakości wód w rzekach województwa podkarpackiego według programu "Państwowego Monitoringu Środowiska". Ustalone na rzekach przekroje pomiarowo - kontrolne, tworzą sieci pomiarowe monitoringu, funkcjonującego na poziomie krajowym i regionalnym. Na rzece Wisłok były zlokalizowane dwa przekroje. Wody Wisłoka w tym rejonie posiadały status IV klasy /wody niezadawalającej jakości/.

3.1.5. Gospodarka wodno – ściekowa

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są nieoczyszczone ścieki komunalne.

Dla uzyskania najlepszej jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz utrzymania ilości wody na poziomie zapewniającym równowagę biologiczną należy pozostawić zasoby wód w stanie ukształtowanym przez przyrodę. Szczególnie dotyczy to wyznaczonych odcinków rzek lub akwenów wykorzystanych w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę pitną lub do celów kąpielowych, bytowania ryb.

W zakresie ochrony poziomu jakości wód powierzchniowych uwzględnia się obszary zlewni hydrograficznych. Integralną częścią warunków korzystania z wód dorzecza stanowią programy ochrony wód dla obszarów, na których poziom jakości wód nie są osiągnięte, tzn. woda danego cieku nie posiada założonej klasy czystości wód. Celem ochrony wód powierzchniowych jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych, tak, aby wody osiągnęły, co najmniej dobry stan ekologiczny i w zależności od potrzeb nadawały się do:

- zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz umożliwiania ich migrację,
- rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych.

Ochrona wód polega w szczególności na:

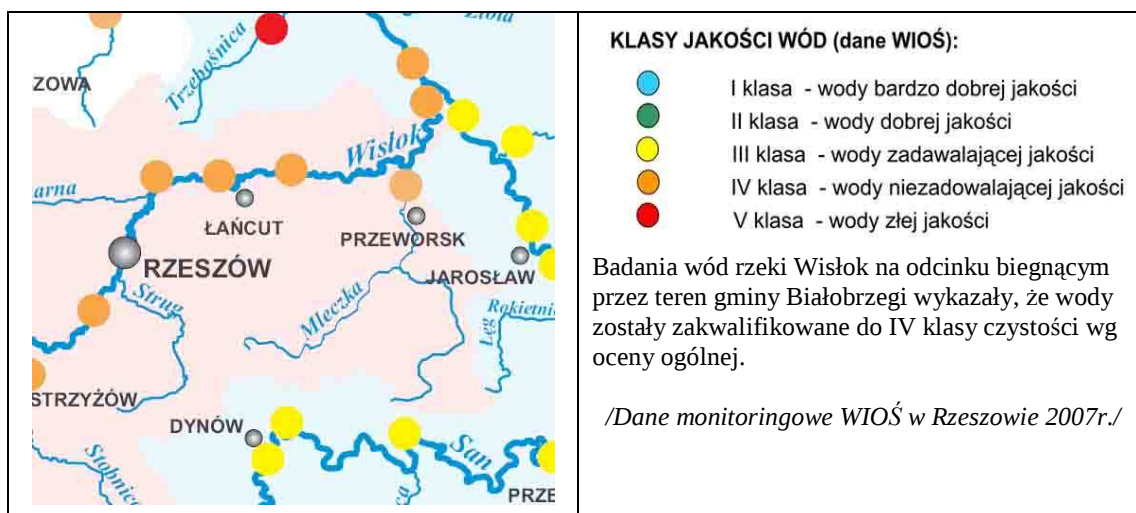
- unikaniu, eliminacji i ograniczeniu zanieczyszczeń wód, zwłaszcza substancjami szkodliwymi dla środowiska wodnego,
- zapobieganiu niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody lub naturalnych poziomów zwierciadła wody.

Ochrona wód jest realizowana przez zakazy dotyczące wprowadzania ścieków zawierających:

- odpady oraz zanieczyszczenia pływające,
 - dwuchloro-dwufenylo-trójkloroetanu (DDT), wielopierścieniowych chlorowanych dwufenyli (PCB) i wielopierścieniowych chlorowanych trófenyli (PCT),
 - chorobotwórczych drobnoustrojów,
- oraz powodujących w tych wodach:
- zmiany w naturalnej charakterystycznej dla nich biocenozie,

- zmian naturalnej mętności, barwy, zapachu,
- formowania się osadów lub piany.

Ponadto wprowadza się nakazy, zapewnienia ochrony wód przed zanieczyszczeniem poprzez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, z tym, że wybór miejsca i sposobu usuwania i oczyszczania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływania na środowisko. Budowę urządzeń służących do oczyszczania ścieków winno się realizować zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Program ten winien doprowadzić wody powierzchniowe do stanu, by spełniały one wymaganiom wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, rekreacji i chowu ryb. Dla zasobów i ujęć wód powierzchniowych wprowadza się również strefy ochronne, które dzieli się na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Na terenie ochrony bezpośredniej wód powierzchniowych zabrania się użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Nakazy odnośnie terenu ochrony bezpośredniej są analogiczne jak dla ujęć wód podziemnych.

Głównym zadaniem ochrony zasobów wód powierzchniowych, a także powiązanych z nimi zasobami wód podziemnych, jest zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych w nieoczyszczonych ściekach komunalnych. Konieczna jest zatem budowa nowych i rozbudowa istniejących systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych.

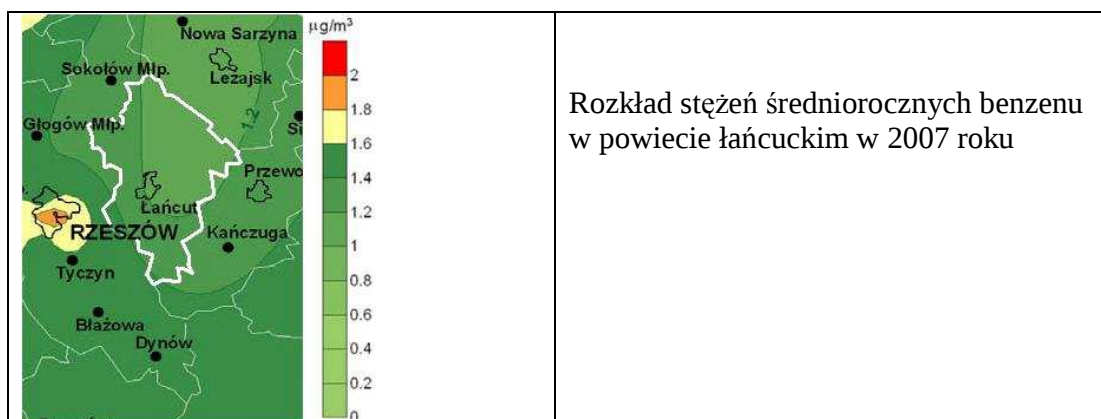
3.1.6. Stan jakości powietrza

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są ciepłownie miejskie, zakłady przemysłowe, kotłownie lokalne oraz środki transportu. Podstawowymi zanieczyszczeniami powietrza są pyły oraz gazy takie jak dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek i dwutlenek węgla. W skali powiatu największa emisja zanieczyszczeń do powietrza występuje w gminie miejskiej Łańcut, ze względu na dużą kumulację przemysłu. Mniejsza w gminach: Białobrzegi, Rakszawa i Łańcut (gm. wiejska). Najmniejszą emisję odnotowuje się w: Czarnej i Żołyni. Ważną rolę w zanieczyszczeniu powietrza w powiecie odgrywają spaliny samochodowe. Zaznaczyć należy, że przez teren powiatu przebiega międzynarodowa trasa A-4 z natężeniem ruchu ok. 900 pojazdów/h. Innym istotnym źródłem zanieczyszczenia są kotłownie lokalne opalane zazwyczaj węglem kamiennym o zróżnicowanych parametrach- niejednokrotnie wysokiej zawartości siarki.

Wynikiem oddziaływania wyemitowanych pyłów i gazów jest stan zanieczyszczenia powietrza czyli immisja.

Z badań przeprowadzonych przez Wojewódzki inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie w 2007 roku /jak również w latach poprzednich/ wynika, że obszar powiatu nie jest zagrożony ponadnormatywnymi stężeniami badanych zanieczyszczeń w powietrzu.

Stan jakości powietrza - dane monitoringowe WIOŚ	
	Rozkład stężeń średniorocznych dwutlenku siarki w powiecie łańcuckim w 2007 roku
	Rozkład stężeń średniorocznych dwutlenku azotu w powiecie łańcuckim w 2007 roku
	Rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM10 w powiecie łańcuckim w 2007 roku

Stan jakości powietrza atmosferycznego w powiecie łańcuckim kształtuje emisja zanieczyszczeń z:

- lokalnych kotłowni osiedlowych i palenisk domowych,
- procesów technologicznych w zakładach przemysłowych,
- środków transportu samochodowego lokalnego i tranzytowego.

Udział powiatu łańcuckiego w globalnej emisji zanieczyszczeń powietrza w skali kraju jest niewielki. Do powietrza emitowane są gazy i pyły głównie z energetycznego spalania paliw stałych w domowych paleniskach. W strukturze wyemitowanych do powietrza substancji przeważają zanieczyszczenia gazowe (dwutlenek siarki i azotu, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory) oraz pyły.

Znaczny udział w skażeniu środowiska ma ruch kołowy na drogach szczególnie uczęszczanej drogi krajowej Nr 4. W powiecie łańcuckim największe znaczenie w zanieczyszczeniu atmosfery mają kotłownie i paleniska domowe, które to powodują znaczne zwiększenie zanieczyszczenia powietrza w okresie grzewczym.

3.1.7. Zasoby przyrodnicze

Powiat łańcucki położony jest na obszarze dwu krain geograficznych: Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego. Granica pomiędzy tymi krainami przebiega wzdłuż magistrali kolejowej i dzieli powiat na dwie części: niziną w północnej części powiatu oraz górzystą w części południowej.

Część nizinna charakteryzuje się słabo urzeźbioną powierzchnią, miejscami tylko pofalowaną o średnich wysokościach 150 – 250 m n.p.m. Panuje tu klimat umiarkowanie wilgotny, cieplejszy, o średniej rocznej opadów atmosferycznych 600 – 700 mm.

Część górzysta charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu tworzoną przez pasma wzgórz przebiegających z północnego zachodu na południowy wschód. Średnia wysokość terenu wynosi 350 – 420 m n.p.m. Najwyższe wzniesienie to wzgórze Patria pomiędzy Handzlówką a Husowem o wys. 418m. Panuje tu klimat o niższej temperaturze powietrza o 6 - 7°C, większej wilgotności, większej średniej rocznej opadów atmosferycznych wynoszącej 700 – 850 mm.

Ponad 20% powierzchni powiatu pokryte jest lasami i gruntami leśnymi. Szata roślinna jest bardzo zróżnicowana. Główne zbiorowiska leśne to bory mieszane, łęgi i olsy. Niektóre tereny gmin należą do obszarów chronionego krajobrazu. Obejmują one tereny o wyróżniających się cechach krajobrazowych i przyrodniczych. Część terenów gmin Markowa i Łańcut należy do charakteryzującego się szczególnymi walorami powietrza Hyżnieńsko – Gwoźnickiego obszaru

chronionego krajobrazu. W północnej części powiatu tereny gminy Rakszawa należą do Brzózniańskiego obszaru chronionego krajobrazu, a gminy Żołynia do Zmysłowskiego obszaru chronionego krajobrazu.

Przez powiat łańcucki przepływa rzeka Wisłok oraz jej dopływy: Młynówka, Mikośka i Sawa.

Położenie powiatu łańcuckiego na skraju dwu krain geograficznych powoduje jego różnorodne ukształtowanie, a przez to bogatą szatę roślinną. W lasach i na łąkach żyje wiele gatunków zwierząt. Można tu spotkać dziki, jelenie, daniela, sarny, zające, lisy, borsuki, jenoty, bobry i wydry. Spośród ptactwa żyjącego na terenach powiatu łańcuckiego należy wymienić bociany czarne, krogulce, zimorodki, kanie, jarząbki, czaple siwe, łabędzie, wiele gatunków dzięciołów oraz bażanty. W rzekach i licznych potokach można napotkać raki, karpie, sandacze. Tereny powiatu porośnięte są lasami mieszanymi na południu przechodzącymi w sosnowe na północy, pokrywającymi 22% powierzchni powiatu. Można tutaj napotkać skupiska modrzewi, starodrzewi dębowych, świerków i jodeł. W łańcuckim parku rośnie jedyny w powiecie mocno wiekowy miłorząb japoński, a przy drodze z Białobrzeg do Żołyni ponad 100 letnia sosna. Z pośród ciekawszych roślin porastających tereny powiatu należy wymienić: kłokoczkę, kalinę koralową, wawrzynek wilczełyko, skrzyp olbrzymi, zawilec, pierwiosnek, borówkę czernicę, borówkę brusznicę, konwalię majową i różne rodzaje grzybów.

Na terenie powiatu podlega ochronie jako potencjalny Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 :

- **Dolny San i Wisłok** /Shadow List 2006/

Powierzchnia : 3648.3 ha

Kod obszaru : pltmp211

Obszar położony na wysokości 193 - 390m npm obejmuje rzekę San na odcinku od Jarosławia do jej ujścia do Wisły oraz rzekę Wisłok od Rzeszowa do jej ujścia do Sanu.

- **Nad Husowem** /Shadow List 2008/

Powierzchnia : 3490,25 ha

Kod obszaru : pltmp526

Region biogeograficzny: kontynentalny

Typy siedlisk:

6430 górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe /% pokrycia 0,01/

6510 niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie /% pokrycia 1,0/

9130 żyzne buczyny /% pokrycia 62,02/

9170 grąd środkowoeuropejski /% pokrycia 16,62/

91E0 lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe /% pokrycia 0,01/

Kilka wyznaczonych obszarów chronionego krajobrazu i rezerwatów przyrody „Wydrze” (gm. Rakszawa) oraz „Husówka” (gm. Markowa) obejmuje swym zasięgiem powiat łańcucki. Należą do nich: **Brzózniański Obszar Chronionego Krajobrazu** (gm. Rakszawa), **Hyżniańsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu** (gm. Łańcut i Markowa) oraz **Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu** (gm. Białobrzegi i Żołynia). Na terenie powiatu wytyczone zostały **Ekologiczne Ścieżki Edukacyjne**. Jedna w miejscowości Cierpisz (gm. Łańcut) wiedzie po południowych terenach powiatu pośród licznych oczek wodnych i lasów mieszanych. Można tu spotkać stanowiska skrzypu olbrzymiego oraz sromotnika bezwstydного. Inna warta polecenia wytyczona jest w lasach miejscowości Husów (gm. Markowa) i obejmuje

swym zasięgiem rezerwat „Husówka”, gdzie spotkać można skupisko ponad 100 letnich modrzewi, rzadko występującą kłokoczkę oraz stanowisko muchomora czerwonego.

Brzózniański OChK o powierzchni 11 800 ha. Dominują tu lasy liściaste, grądowe i mieszane oraz "reliktowe" stanowiska lasów bukowo-jodłowych. Najcenniejsze przyrodniczo tereny zostały poddane pod ochronę w formie rezerwatów przyrody pod nazwą "Wydrze" i "Suchy Łuk". W pierwszym z nich, przedmiotem ochrony jest fragment drzewostanu z dużym udziałem modrzewia polskiego oraz starodrzewu bukowego z wieloma gatunkami roślin górskich w runie, a w drugim ekosystem torfowiska wysokiego z bogatą florą i fauną.

Hyżniańsko-Gwoźnicki OChK o powierzchni 24 620 ha. Zajmuje on południowo-zachodnią część Pogórza Dynowskiego. Rosną tu grądy i buczyna karpacka, a w dolinach rzecznych pozostałości lasów łęgowych. W rezerwacie przyrody "Mójka", znajdującym się na terenie tego Obszaru, przedmiotem ochrony jest las bukowo-jodłowy stanowisko bobra europejskiego. Rezerwat "Wilcze" został utworzony ze względu na kompleks jedliny podgórskiej ze znacznym udziałem buka.

Zmysłowski OChK o powierzchni 5 950 ha. Obszar ten obejmuje południowo-wschodnią część Płaskowyżu Kolbuszowskiego i fragment doliny Wisłoka. Istniejący na terenie Obszaru rezerwat "Zmysłówka", który został utworzony w celu zachowania lasu mieszanego oraz stanowiska modrzewia polskiego.

Rezerваты przyrody – obszary obejmujące zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienione ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt oraz elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturalnych bądź krajobrazowych.

Utworzony w 1993 roku rezerwat „Wydrze” położony jest w gminie Rakszawa, w centralnej części kompleksu leśnego „Uroczysko Wydrze”, na terenie Brzózniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zajmuje teren 14,6 ha grzbietowej części wzgórza morenowego. Rezerwat ten jest jednym z niewielu istniejących w Polsce obszarów ochrony czystych i naturalnych drzewostanów modrzewia polskiego. Modrzewie mają tu 120-130 lat i wysokość 34-40 m. Obiektem ochrony są również drzewostany bukowe z dobrze wykształconym zbiorowiskiem żyznej buczyny karpackiej.

Pomniki przyrody – pojedyncze twory przyrody ożywionej lub nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów. Mogą to być np. stare i potężne drzewa i krzewy, stanowiska rzadkich roślin i zwierząt chronionych, głazy, skałki itp.

Najciekawsze okazy to:

- wiaź górski w Żołyni o obwodzie 690 cm;
- platany klonolistne: w parku w Łańcucie 2 drzewa o obwodzie 708 i 576 cm,
- miłorząb dwuklapowy, najstarszy w Polsce o obwodzie 591 cm w parku w Łańcucie.

Na uwagę zasługuje zabytkowy park podworski położony w mieście Łańcucie ciekawy pod względem architektury jak i drzewostanu.

3.1.8. Klimat akustyczny

Powiat łańcucki należy do obszarów województwa podkarpackiego średnio zagrożonych hałasem. Wpływ na klimat akustyczny posiada emisja hałasu komunikacyjnego, przemysłowego oraz komunalnego (obecnego w pomieszczeniach i miejscach przebywania ludzi). Najbardziej negatywnie odbierany jest przez ludzi hałas uliczny drogowy, sąsiedzki (hałasujący sąsiedzi) i osiedlowy.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa źródłami hałasu, dla których ustalono dopuszczalne wartości w środowisku są:

- drogi i linie kolejowe;
- starty, lądowania i przeloty statków powietrznych;
- instalacje i pozostałe obiekty oraz grupy źródeł hałasu (hałas przemysłowy i komunalny);
- linie elektroenergetyczne.

W powiecie łańcuckim występują następujące źródła hałasu:

- hałas drogowy pochodzący od środków komunikacji i transportu samochodowego,
- hałas kolejowy, za którego powstanie odpowiedzialny jest transport i komunikacja szynowa,
- hałas osiedlowy związany z bytowaniem i przemieszczaniem się ludzi na określonym terenie,
- hałas przemysłowy wywołany działalnością zakładu przemysłowego przenikający do środowiska na zewnątrz zakładu.

Najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym jest **hałas komunikacyjny**, którego źródłem są środki komunikacji drogowej. Najbardziej niekorzystna sytuacja pod tym względem występuje w otoczeniu drogi krajowej E-4 oraz dróg wojewódzkich i powiatowych.

Hałas przemysłowy – jest bardzo dokuczliwym elementem zakłócającym środowisko człowieka, ale tylko w bezpośrednim otoczeniu źródła jego powstania. Mogą to być np. zakłady przemysłowe i usługowe.

Przeprowadzone przez WIOŚ kontrole nie wykazały znaczących przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu przemysłowego. W związku z tym w ujęciu ogólnym w powiecie łańcuckim hałas przemysłowy jest znacznie mniej uciążliwy niż drogowy.

3.1.9. Promieniowanie elektromagnetyczne

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacja zmian dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wg kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Ocena ta prowadzona jest dla dwóch rodzajów terenów:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- miejsc dostępnych dla ludności.

Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Prawo ochrony środowiska obliguje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do prowadzenia okresowych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz aktualizowania corocznego rejestru zawierającego informacje o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie powiatu znajduje się 15 anten nadawczo-odbiorczych stacji telefonii komórkowej:

- 1 nadajnik na terenie gminy Białobrzegi
- 3 nadajniki na terenie gminy Rakszawa
- 2 nadajniki na terenie gminy Markowa
- 3 nadajniki na terenie gminy Żołynia
- 3 nadajniki na terenie gminy Łańcut
- 3 nadajniki na terenie gminy miejskiej Łańcut

Przez teren powiatu przebiega szereg węzłów energetycznych województwa podkarpackiego, które również są źródłem fal elektromagnetycznych, jednak o małym /do kilkunastu metrów/ zasięgu, w którym natężenie promieniowania niejonizującego może mieć niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi.

Do chwili obecnej / 2008 rok /nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł /linii energetycznych i nadajników telefonii komórkowej/.

3.1.10. Gospodarka odpadami

Szacunki w zakresie wytworzenia odpadów komunalnych znajdujące się w dokumencie pn. „Koncepcja Programowo-przestrzenna Zakładu Zagospodarowania Odpadów Leżajsk- Łańcut- Przeworsk-Nisko wskazują, że na terenie powiatu wytworzono ponad 18 tys odpadów komunalnych. W strumieniu tych odpadów 74 Mg to odpady niebezpieczne, ponad 3 tys. Mg to odpady budowlane, natomiast największą grupę stanowiły odpady ulegające biodegradacji – było ich prawie 7 tys. Mg. We wszystkich gminach powiatu zebrano 7,3 tys. Mg odpadów z tego 6,2 odpadów niesegregowanych oraz ok. 1 tys. Mg odpadów zebranych selektywnie. Ilość odpadów zebranych selektywnie w strumieniu całej masy zebranych odpadów stanowi 14 %. Odpady zbierane nieselektywnie są unieszkodliwiane poprzez składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Sokołowie Młp., Sigielkach oraz w Giedlarowej. Natomiast odpady zbierane selektywnie w większości trafiają do sortowni w Leżajsku lub Błazowej.

Część odpadów mieszkańcy powiatu zagospodarowują we własnym zakresie. Najczęściej zagospodarowywane są odpady biodegradowalne. Stosuje się je jako materiał do kompostowania, jako karmę dla zwierząt lub jako paliwo w kotłowniach domowych. Także wykorzystywane są odpady budowlane np. do utwardzania dróg gruntowych.

Niestety część odpadów jest zagospodarowywana niezgodnie z prawem. Tworzywa sztuczne często (zwłaszcza w sezonie zimowym) są spalane, natomiast zanieczyszczone odpady budowlane lub odpady wielkogabarytowe trafiają na dzikie wysypiska odpadów.

Na terenie powiatu brak jest instalacji, w których mogą być zagospodarowywane odpady komunalne.

Najważniejsze problemy w gospodarce odpadami

Odpady komunalne:

- Niedostateczna ilość mieszkańców ma podpisane umowy na odbieranie odpadów z posesji oraz niewłaściwie postępuje z częścią wytworzonych odpadów (spalanie w piecach tworzyw sztucznych) i porzucanie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach.
- Zbyt niski postęp w selektywnym zbieraniu odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych. Wdrażanie systemu selektywnej zbiórki odpadów z sektora komunalnego wymaga aktywizacji działań w tym zakresie.
- Brak nawyku mieszkańców do wykorzystywania opakowań wielokrotnego użytku.

Zgodnie z zapisami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami teren powiatu łańcuckiego został przyporządkowany do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Leżajsk-Łańcut-Przeworsk-Nisko, obejmującego cztery powiaty z Województwa Podkarpackiego oraz kilka gmin z Województwa Lubelskiego.

Prognozy dotyczące ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych (w tys. Mg)

Nazwa odpadu	Rok		
	2009	2012	2016
ODPADY KOMUNALNE OGÓŁEM	16,8	17,5	18,3
Odpady niebezpieczne	0,075	0,078	0,081
Odpady opakowaniowe	3,7	3,8	4,0
Odpady biodegradowalne	7,0	7,3	7,6

Stąd też przyjęto w gospodarce odpadami komunalnymi następujące cele:

- Zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.
- Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
- Minimalizacja ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.
- Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem selektywnego zbierania 100 % mieszkańców do końca 2010 r.
- Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w 1995 r., zgodnie z zapisami KPGO 2010
- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85 % w 2014 r.

W roku 2006, w sektorze gospodarczym wytworzono 36,5 tys Mg odpadów, z których ok. 55% stanowiły odpady powstające w rolnictwie. Na terenie powiatu niewielka ilość odpadów jest poddawana odzyskowi czy unieszkodliwianiu. Odpady odzyskiwane są w większości stosowane jako paliwo. Natomiast odpady unieszkodliwiane są na jedynym w powiecie składowisku odpadów przemysłowych, które znajduje się w Rakszawie

Odpady powstające w przemyśle:

- Brak skutecznego sposobu zbierania odpadów niebezpiecznych z małych i średnich przedsiębiorstw.
- Brak prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów w wielu placówkach medycznych i weterynaryjnych (głównie w małych lub indywidualnych praktykach).
- Brak systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych.

Cele ogólne dla odpadów powstających w przemyśle:

- systematyczne zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku
- zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem
- Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
- Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami.

3.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji kierunków określonych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO

Brak realizacji celów określonych w projekcie PPOŚ i PPGO, a tym samym odstąpienie od realizacji działań odnoszących się do poszczególnych priorytetów może spowodować znaczne pogorszenie stanu środowiska regionu jaki i warunków życia jego mieszkańców zwłaszcza w zakresie:

- ⇒ Jakości wód podziemnych i powierzchniowych,
- ⇒ Zanieczyszczenia gleb i powietrza,
- ⇒ Zagrożenia hałasem,
- ⇒ Zagrożenia powodzią,
- ⇒ Zagrożenia dla obszarów preferowanych do objęcia ochroną prawną dotychczas nie chronionych.

Powiat łańcucki pod względem jakości powietrza zalicza się do czystszych regionów w Polsce. Brak realizacji planowanych działań w zakresie ochrony powietrza będzie prowadził do jego pogorszenia. Powstrzymanie wdrażania nowych technologii BAT w miejsce dotychczasowych, brak ograniczania emisji ze źródeł przemysłowych i energetyki, niskiej emisji ze źródeł komunalnych, emisji komunikacyjnej prowadził będzie do pogorszenia stanu powietrza atmosferycznego i pogorszenia warunków życia mieszkańców. Brak wdrażania proekologicznych inwestycji w dziedzinie źródeł energii odnawialnej. brak termomodernizacji budynków również przyczyni się do stopniowego pogorszenia stanu obecnego. Realizacja w/w zadań zmierzać będzie do zmniejszenia zagrożeń wynikających z globalnego ocieplenia i tym samym przyczyni się do wypełnienia zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony klimatu.

Hałas komunikacyjny w decydującym stopniu wpływa na klimat akustyczny i dotyczy miast i miejscowości położonych przy szlakach komunikacyjnych. Na terenie powiatu łańcuckiego notuje się nadmierne natężenie hałasu komunikacyjnego, w mieście Łańcut i przy drogach wojewódzkich i krajowych. Nie zrealizowanie inwestycji komunikacyjnych nie

spowoduje poprawy klimatu akustycznego środowiska, a tym samym i negatywnego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców, a będzie potęgowało tylko jego degradację poprzez stale rosnący ruch komunikacyjny.

Ważnym działaniem przewidzianym w PPOŚ jest uregulowanie stosunków wodnych, poprawa bezpieczeństwa powodziowego. Odstąpienie od realizacji działań przeciwpowodziowych naraża życie ludzi zamieszkujących obszary na wystąpienie wód powodziowych. Brak realizacji zadań nie zwiększy także zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych.

Stan czystości wód powierzchniowych powiatu nie jest zadowalający. Za główną przyczynę tych zanieczyszczeń należy uznać niedoinwestowanie i zaniedbania w zakresie gospodarki komunalnej.

Zaniechanie realizacji planowanych działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej może prowadzić do wystąpienia niekorzystnych zmian w zakresie środowiska wodnego. Należy spodziewać się że, brak inwestycji w zakresie budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i systemów oczyszczania ścieków przyczyni się do pogorszenia jakości wód, jakości wody pitnej oraz do obniżenia standardu życia mieszkańców.

Zasoby wód podziemnych są niewielkie. Większość ogółu zasobów stanowią wody z utworów czwartorzędowych o słabej izolacji od powierzchni terenu szczególnie podatne na antropopresję. Ochrona jakości i ilości wód podziemnych musi być realizowana w pierwszej kolejności w odniesieniu do głównych zbiorników wód podziemnych. Stopień zagrożenia wód podziemnych zależy głównie od litologii i miąższości utworów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni, charakteru i sposobu zagospodarowania powierzchni terenu oraz stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Obecnie w regionie przeważają wody IV klasy czystości. Niepodjęcie działań w zakresie ochrony GZWP, jak również brak likwidacji źródeł zanieczyszczeń występujących na obszarach zasilania zbiorników może doprowadzić do degradacji użytkowego poziomu wodonośnego i w konsekwencji pogorszenia się wód podziemnych.

Zaniechanie realizacji zadań zawartych w PGOWP, a tym samym budowy i modernizacji kompleksowych zakładów zagospodarowania odpadami, wdrażania selekcjonowania i recyklingu odpadów, wtórnego ich zagospodarowania połączonego z odzyskiem energii pogorszy niewątpliwie stan środowiska, wzrosnie zagrożenie wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powietrza atmosferycznego. Brak selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych i ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów komunalnych przyczyni się do zwiększenia ilości odpadów kierowanych bezpośrednio na składowiska, bez poddawania ich w pierwszej kolejności procesom odzysku i w konsekwencji zanieczyszczeniu środowiska. Brak działań zmierzających do zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi lub unieszkodliwianych innymi metodami niż składowanie spowoduje konieczność budowy nowych składowisk, ponieważ bez podjęcia w/w działań obecnie istniejące składowiska zostaną zapełnione do 2010 – 2012. Brak zorganizowanego zbierania odpadów obejmującego wszystkich mieszkańców województwa przyczyni się do wzrostu niekontrolowanego pozbywania się odpadów: powstawania dzikich wysypisk śmieci oraz spalania w indywidualnych piecach co w przypadku tworzyw sztucznych należy uznać za zjawisko bardzo niebezpieczne dla środowiska.

Brak działań edukacyjnych nie podniesie świadomości mieszkańców i nie pozwoli na wprowadzanie rozwiniętych systemów gospodarki odpadami.

Zaniechanie działań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu może doprowadzić do utraty walorów przyrodniczych najcenniejszych terenów oraz do zniszczenia siedlisk roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych. Szczególne znaczenie mają wszelkie działania zwiększające i przywracające biologiczną różnorodność lasów na poziomie ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym.

Realizacja działań określonych w projekcie PPOŚ wraz PPGO powinna doprowadzić do rozwiązania głównych problemów w dziedzinie środowiska powiatu łańcuckiego. Chodzi tu w szczególności o uporządkowanie gospodarki wodnej i ściekowej, gospodarki odpadami, wzmocnienie funkcjonowania obszarów chronionych oraz ograniczenie uciążliwości na terenach zurbanizowanych (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie niejonizujące).

4. Analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ze szczególnym uwzględnieniem: stanu zanieczyszczenia powietrza, stanu klimatu akustycznego, zagrożeń promieniowaniem niejonizującym związanych z bardzo intensywnym rozwojem systemów łączności, zagrożeń powodzią, zagrożeń ruchami masowymi ziemi

Założeniem PPOŚ wraz z PPGO jest poprawa jakości środowiska, zachowanie zasobów i walorów oraz przeciwdziałanie zagrożeniom. Przyjęcie takiego założenia zapewnia, że proponowane w w/w dokumentach działania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne będą miały długofalowy, pozytywny wpływ na środowisko, pomimo początkowej ingerencji w jego funkcjonowanie – faza realizacji związana z niekorzystnym oddziaływaniem na środowisko.

Znaczące oddziaływanie na stan środowiska będzie występować w obrębie terenów, na których będą realizowane działania inwestycyjne zidentyfikowane w ramach priorytetów ekologicznych.

Oddziaływanie to będzie związane z:

- Rozwojem gospodarki wodno – ściekowej,
- Gospodarką odpadami,
- Komunikacją,
- Budową farm wiatrowych i elektrowni wodnych.

Ograniczania przewidywanych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć mogących znacząco wpływać na środowiska mogą nastąpić w wyniku przeprowadzenia rzetelnych procedur postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, stosowania kompensacji przyrodniczej oraz przepisów prawa dotyczących pozwoleń zintegrowanych.

Przewiduje się, że realizacja wymienionych działań spowoduje trwałe zmiany i przekształcenie środowiska w wymiarze lokalnym, ale efekt ekologiczny ich realizacji będzie prowadzić do poprawy stanu środowiska często w wymiarze ponadlokalnym. Zamieszczona poniżej tabela przedstawia zestawienie wybranych działań oraz zagrożenia wynikające z ich realizacji.

Wybrane działania	Zagrożenia	Elementy środowiska objęte znaczącym oddziaływaniem
- Budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej - Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	- Ścieki - Osady ściekowe - Odory i zanieczyszczenia mikrobiologiczne - Hałas - Ograniczenia w użytkowaniu terenów przyległych	- Wody powierzchniowe - Powietrze - Ludzie - Fauna i flora - Ludzie - Krajobraz
- Budowa zbiorników retencyjnych - Budowa i modernizacja urządzeń przeciwpowodziowych	- Zmiany stosunków wodnych - Przekształcenie koryt rzecznych - Zmiany użytkowania gruntów - Przesiedlenia - Zaburzenie w migracji ryb	- Wody powierzchniowe - Podniesienie zwierciadła wód podziemnych - Fauna i flora - Krajobraz - Ludzie
- Składowiska odpadów - Instalacje związane z przetwarzaniem odpadów	- Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych - Zanieczyszczenia mikrobiologiczne - Odory - Odcieki	- Krajobraz - Powietrze - Fauna i flora - Gleba - Woda - Ludzie
- Budowa obwodnic, - Modernizacja i remonty dróg	- Tworzenie barier dla przemieszczania się zwierząt - Emisja zanieczyszczeń gazowych - Hałas - Ścieki z pasa drogowego, - Zajmowanie gruntów	- Powietrze - Krajobraz - Woda - Gleby - Ludzie - Fauna i flora
- Budowa farm wiatrowych - Budowa elektrowni wodnych - Budowa ciepłowni wykorzystujących biomasę	- Tworzenie barier dla przemieszczania się zwierząt - Hałas - Wytwarzanie pola elektromagnetycznego - Emisja zanieczyszczeń	- Zmiany stosunków wodnych - Krajobraz, - Fauna i flora, - Ludzie, - Powietrze, - Gleby, - Woda

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko wymagać będą zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. (Dz.U. Nr 257 poz. 2573 z późn. zm.) sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko i na tym etapie omówione zostaną prawdopodobne oddziaływania i potencjalny wpływ na środowisko.

Działania realizowane w ramach Priorytetu 1 znacząco wpłyną na poprawę jakości **wód powierzchniowych i podziemnych**. Wprowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, budowa systemów sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości środowiska naturalnego. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji będzie miało miejsce jedynie w fazie budowy i w przypadku awarii, a także niewłaściwej eksploatacji obiektów.

Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej praktycznie nie powinna mieć wpływu na środowisko pod warunkiem, że jest prawidłowo zaprojektowana i wykonana. Jednak źle poprowadzona trasa wykopu pod ułożenie przewodu może spowodować np. uruchomienie osuwiska. Późniejsze nieszczelności na sieci przy wypływie wody również mogą przyczynić się do uruchomienia procesów osuwiskowych.

Budowa obwodnic oraz modernizacja istniejących połączeń komunikacyjnych, poprawa nawierzchni dróg przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zmniejszenia **zanieczyszczenia powietrza i hałasu komunikacyjnego** na terenach zabudowanych.

Redukcja niskiej emisji będzie odbywać się poprzez centralizację zaopatrzenia w ciepło osiedli mieszkaniowych, modernizację istniejących źródeł ciepła i linii przesyłowych, a efektem będzie poprawa stanu powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej.

Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami przyczynią się do zmniejszenia ilości powstających odpadów i jednocześnie zwiększenia udziału odzysku i unieszkodliwiania odpadów w inny sposób niż składowanie. Założeniem PPOŚ jest opracowanie takiego systemu gospodarowania odpadami wytwarzanymi na terenie powiatu, aby sposób zbiórki, zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów powodował jak najmniejsze zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi. Ingerencja w środowisko związana będzie z zajmowaniem terenów (w tym m.in. degradacja krajobrazu) oraz negatywnym oddziaływaniem funkcjonujących instalacji do unieszkodliwiania odpadów, składowisk, sortowni, stacji przeładunkowych np. nastąpi emisja odorów i zanieczyszczeń mikrobiologicznych do powietrza atmosferycznego, może dojść do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb. Należy zaznaczyć, że funkcjonowanie działań inwestycyjnych z zakresu gospodarki odpadami przyniesie pozytywny skumulowany długofalowy efekt.

Działania związane z budową urządzeń i instalacji do produkcji energii opartej na źródłach odnawialnych mogą również, oprócz oczekiwanych korzyści, przynieść negatywne oddziaływanie na środowisko, szczególnie w przypadku budowy instalacji wykorzystujących energię wiatru (farmy wiatrowe). Realizacja przedsięwzięć związanych z produkcją energii może spowodować zmiany ilościowe w populacji ptaków, wzrost poziomu hałasu, przekształcenie krajobrazu, zmianę stosunków wodnych.

Niekorzystne oddziaływanie może przejawiać się we wzroście zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstałym przy spalaniu biomasy. Poza tym produkcja biomasy może doprowadzić do zaburzenia stosunków wodnych, dlatego miejscami preferowanymi do uprawy wierzby energetycznej są tereny podmokłe, dna dolin rzecznych itp., powstaną też duże tereny monokultur.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym polegać będzie m.in. na budowie nowych linii energetycznych kablowych, ich modernizacji oraz budowie stacji telefonii komórkowej. Organizmy żywe znajdujące się w strefie oddziaływania tych urządzeń są najbardziej narażone na negatywne skutki promieniowania.

5. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu PPOŚ wraz z PPGO

Powiat łańcucki jest zróżnicowany pod względem krajobrazowym oraz przyrodniczym. Na południu województwa występują tereny pagórkowate, a na północy tereny nizinne. Tereny najbardziej wartościowe pod względem przyrodniczym i krajobrazowym zostały objęte ochroną /OCHK - obszary chronionego krajobrazu/.

Projekt PPOŚ wraz z PPGO w swych priorytetach i celach zakłada realizację działań z zakresu ochrony środowiska oraz zapobiegania zagrożeniom. Realizacja działań inwestycyjnych będzie negatywnie oddziaływać na środowisko przede wszystkim w pierwszej fazie ich realizacji tj. na etapie budowy różnego rodzaju obiektów i dotyczy w szczególności:

- Robót budowlanych w zakresie infrastruktury kanalizacji sanitarnej

- Robót budowlanych w zakresie infrastruktury dostarczania lub uzdatniania wody
- z wyłączeniem zbiorników wodnych,
- Wdrażania systemowej gospodarki odpadami komunalnymi
- Regulacji cieków wodnych,
- Robót budowlanych dot. systemów odbioru, odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych,
- Robót budowlanych dot. małych zbiorników wielozadaniowych lub stopni wodnych,
- Robót budowlanych dot. zbiorników małej retencji z funkcją przeciwpowodziową.

Niekorzystne oddziaływania dotyczyć będą takich elementów środowiska jak: różnorodność biologiczna, gleby, rzeźba, powietrze, wody powierzchniowe i podziemne.

W fazie eksploatacji przedsięwzięcia zaznaczy się pozytywny wpływ na środowisko. Nie mniej jednak należy się liczyć z oddziaływaniem negatywnym np. rozwój infrastruktury technicznej prowadzi do powstawania nowych barier ekologicznych, lokalizowanie przedsięwzięć w sąsiedztwie rezerwatów przyrody, lasów, ostoi zwierząt itp. może spowodować przemieszczenie się zwierząt, a w skrajnych przypadkach nawet zmniejszenie liczebności populacji roślin i zwierząt. Realizacja przedsięwzięć z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej oraz siłowni wiatrowych jako alternatywnych źródeł energii może powodować znaczące niekorzystne zmiany w środowisku zwłaszcza, gdy inwestycje te będą powstawać na terenach szczególnie cennych przyrodniczo lub w ich najbliższym sąsiedztwie.

Do niekorzystnych oddziaływań realizacji działań projektu dokumentu na środowisko należą:

- Fragmentacja środowiska,
- Zmiany mikroklimatu w najbliższym sąsiedztwie retencyjnych zbiorników wodnych, a tym samym zmiany składu gatunkowego siedlisk w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych,
- Możliwość wzrostu ilości konfliktów społecznych, zwłaszcza w obszarach szczególnie chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody
- Likwidacja obecnych siedlisk przyrodniczych, oraz powstanie zupełnie nowych zbiorowisk roślinnych związanych ze środowiskiem wodnym w przypadku realizacji retencyjnych zbiorników wodnych, a także wzbogacenie fauny w nowe gatunki,
- Powstanie nowych barier ekologicznych.

Istotnym problemem ochrony środowiska w wielu miejscowościach, jest brak podstawowej infrastruktury technicznej takiej jak wodociągi, sieć kanalizacji zakończona oczyszczalnią ścieków oraz sprawnie działających systemów gospodarki odpadami. Realizacja działań w ramach priorytetów ekologicznych zidentyfikowanych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO może napotykać problemy związane z uwarunkowaniami prawnymi obszarów chronionych, zwłaszcza obszarów Natura 2000 czy obszarów ochrony uzdrowiskowej. Zapotrzebowania społeczne stoją w opozycji do przepisów ustaw i rozporządzeń, którymi regulowany jest sposób ochrony i funkcjonowania tych obszarów. Negatywne oddziaływanie w postaci zaburzenia równowagi danego środowiska pojawia się w początkowej fazie realizacji przedsięwzięć związanej robotami budowlanymi, ale efekt powinien przynieść wymierne korzyści zarówno dla ludności (polepszenie jakości życia) jak i dla chronionych wartości przyrodniczych i dóbr kultury.

Brak realizacji działań zawartych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO doprowadzi do systematycznego pogorszenia się jakości elementów środowiska lub w najlepszym wypadku utrzymania stanu istniejącego, niejednokrotnie o niezadowalających parametrach czy

przekroczonych dopuszczalnych normach emisji. Zaniechanie realizacji działań może powodować również negatywne konsekwencje gospodarcze oraz społeczne (stagnacja gospodarcza, wzrost bezrobocia, pogorszenie się warunków życia mieszkańców, itp.).

Ochrona elementów dziedzictwa kulturowego realizowana jest głównie poprzez:

- Wpisanie do rejestru zabytków województwa podkarpackiego,
- Stosowanie przepisów prawa miejscowego, w tym ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.1. Identyfikacja i analiza celów ochrony obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody ze szczególnym odniesieniem do obszarów Natura 2000 (przyjętych i projektowanych)

Tereny o najbardziej cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych znajdują się głównie w południowej i północnej części powiatu. Zostały one już objęte formami ochrony (Obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody).

Na terenie powiatu znajdują się:

- **obszary chronionego krajobrazu**

Brzózniński OChK o powierzchni 11 800 ha. Dominują tu lasy liściaste, grądowe i mieszane oraz "reliktowe" stanowiska lasów bukowo-jodłowych. Najcenniejsze przyrodniczo tereny zostały poddane pod ochronę w formie rezerwatów przyrody pod nazwą "Wydrze" i "Suchy Łuk". W pierwszym z nich, przedmiotem ochrony jest fragment drzewostanu z dużym udziałem modrzewia polskiego oraz starodrzewu bukowego z wieloma gatunkami roślin górskich w runie, a w drugim ekosystem torfowiska wysokiego z bogatą florą i fauną.

Hyżniańsko-Gwoźnicki OChK o powierzchni 24 620 ha. Zajmuje on południowo-zachodnią część Pogórza Dynowskiego. Rosną tu grądy i buczyna karpacka, a w dolinach rzecznych pozostałości lasów łęgowych. W rezerwacie przyrody "Mójka", znajdującym się na terenie tego Obszaru, przedmiotem ochrony jest las bukowo-jodłowy stanowisko bobra europejskiego. Rezerwat "Wilcze" został utworzony ze względu na kompleks jedliny podgórskiej ze znacznym udziałem buka.

Zmysłowski OChK o powierzchni 5 950 ha. Obszar ten obejmuje południowo-wschodnią część Płaskowyżu Kolbuszowskiego i fragment doliny Wisłoka. Istniejący na terenie Obszaru rezerwat "Zmysłówka", który został utworzony w celu zachowania lasu mieszanego oraz stanowiska modrzewia polskiego.

- **pomniki przyrody**

Pomniki przyrody – pojedyncze twory przyrody ożywionej lub nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych

tworów. Mogą to być np. stare i potężne drzewa i krzewy, stanowiska rzadkich roślin i zwierząt chronionych, głązy, skałki itp.

Najciekawsze okazy to:

- wiąz górski w Żołądki o obwodzie 690 cm;
- platany klonolistne: w parku w Łańcucie 2 drzewa o obwodzie 708 i 576 cm,
- miłorząb dwuklapowy, najstarszy w Polsce o obwodzie 591 cm w parku w Łańcucie.

Na uwagę zasługuje zabytkowy park podworski położony w mieście Łańcucie ciekawy pod względem architektury jak i drzewostanu.

– obszar Natura 2000

- **Dolny San i Wisłok** /Shadow List 2006/

Powierzchnia : 3648.3 ha

Kod obszaru : pltmp211

Obszar położony na wysokości 193 - 390m n.p.m. obejmuje rzekę San na odcinku od Jarosławia do jej ujścia do Wisły oraz rzekę Wisłok od Rzeszowa do jej ujścia do Sanu.

- **Nad Husowem** /Shadow List 2008/

Powierzchnia : 3490,25 ha

Kod obszaru : pltmp526

Region biogeograficzny: kontynentalny

Typy siedlisk:

6430 górskie i niżowe ziołorośla nadrzeczne i okrajkowe /% pokrycia 0,01/

6510 niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie /% pokrycia 1,0/

9130 żyzne buczyny /% pokrycia 62,02/

9170 grąd środkowoeuropejski /% pokrycia 16,62/

91E0 lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe /% pokrycia 0,01/

W PPOŚ zidentyfikowano cele krótkookresowe i średniookresowe dotyczące ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zrównoważonego rozwoju lasów. **Do celów krótkookresowych należą:**

- Realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody.
- Ochrona terenów zieleni miejskiej, wiejskiej oraz krajobrazu.
- Wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania.
- Wdrażanie zasad ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych odpowiadającym kryteriom ustalonym dla Europy, na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych.

– a do celów średniookresowych należą:

- Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej.
- Podnoszenie wartości krajobrazu poprzez działania skierowane na ochronę, zrównoważone gospodarowanie, planowanie i odtwarzanie krajobrazów oraz uaktywnianie społeczeństwa w decydowaniu o losie otaczającego krajobrazu.
- Utrzymanie i wzmacnianie społeczno – ekonomicznej funkcji lasów.

Realizacja zidentyfikowanych działań będzie przede wszystkim prowadzić do:

- Zachowania korzystnych warunków środowiskowych,
- Zachowania korzystnych warunków krajobrazowych,
- Ochrony różnorodności biologicznej.

5.2. Identyfikacja i analiza możliwości rozwoju energetyki odnawialnej (w tym wiatrowej), z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności zapewnienia właściwych warunków funkcjonowania obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Rozwój energetyki odnawialnej jest elementem zrównoważonego rozwoju, a potrzeba jej rozwoju wynika m.in. z:

- Konieczności ograniczenia emisji ze spalania surowców (paliw) energetycznych,
- Wyczerpywania się zasobów surowcowych,
- Zobowiązań międzynarodowych dotyczących ochrony powietrza, zwłaszcza wynikających z: Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz z Protokołu z Kioto.

Dyrektywa Unii Europejskiej o promocji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych nakłada a kraje członkowskie wspólnoty obowiązek wzrostu udziału ze źródeł odnawialnych. W 2005 roku został przyjęty przez Radę Ministrów dokument Polityka energetyczna polski do 2025 roku. Wg tego dokumentu w 2010 roku zostanie osiągnięty i utrzymany do końca okresu prognozy (2025 rok) co najmniej 7,5% udział źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej.

Dla uzyskania wskaźnika 7,5% udziału źródeł odnawialnych w 2010 roku należy zainstalować w latach 2005 – 2010 około 2000 MW w elektrowniach wiatrowych, umożliwić współspalanie biomasy w elektrowniach węglowych dla uzyskania 1000 MW oraz pozyskać około 5mln ton biomasy. Przyjęty przez Sejm RP w 2001 roku dokument Strategia rozwoju energetyki odnawialnej zakłada wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo – energetycznym kraju z 2,5% do 7,5% w 2010 roku oraz do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia energii pierwotnej.

Projekt PPOŚ zakłada wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych, szczególnie pod względem potencjalnego wykorzystania energii wiatru.

Należy zaznaczyć, że produkcja energii przez turbiny wiatrowe powoduje:

- Zmniejszenie produkcji energii ze źródeł konwencjonalnych,
- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- Zmniejszenie wydobycia złóż kopalnianych,
- Zmniejszenie natężenia występowania kwaśnych deszczów,
- Zmniejszenie nasycenia smogu,
- Ograniczenie postępu efektu cieplarnianego,
- Zmniejsza degradację środowiska.

Farmy wiatrowe stwarzają potencjalne zagrożenie dla ptaków, są źródłem hałasu, a także powodują znaczące zmiany w krajobrazie. Konieczne jest zatem spojrzenie na to zagadnienie w sposób globalny. Należy uwzględnić zarówno wady jak i zalety parków wiatrowych.

Różnorodność wytwarzania energii odnawialnej przekłada się na różnorodność oddziaływania na środowisko. Jedną z zalet energii odnawialnej jest brak wytwarzania odpadów, produkcji ścieków oraz emisji zanieczyszczeń do środowiska, z wyjątkiem wykorzystania biomasy. Ponadto w przypadku plantacji roślin energetycznych mogą pojawić się zagrożenia dla środowiska takie jak np.: powstanie wielkoobszarowych monokultur, ograniczenie bioróżnorodności i wyłławianie gleb.

5.3. Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej ochrony powietrza atmosferycznego

Powiat łańcucki pod względem jakości powietrza zalicza się do czystszych regionów w Polsce. Wielkość emisji zorganizowanej gazów i pyłów ze źródeł punktowych, zaliczonych do znacząco oddziałujących na jakość powietrza, na przestrzeni ostatnich lat sukcesywnie uległa zmniejszeniu.

Szacunkowe dane ostatnich lat wskazują na znaczne ilości zanieczyszczeń powietrza (emisja niezorganizowana) wprowadzane z sektora komunalno-bytowego i komunikacji i ich wzrastający wpływ na stan atmosfery. Zjawisko to jest szczególnie odczuwalne na terenach zurbanizowanych, zwłaszcza w sezonie grzewczym.

Pomimo generalnie zadowalającej jakości powietrza w ostatnich latach, ujawniły się problemy związane z przekroczeniami standardów imisyjnych (pyłu zawieszonego PM₁₀), na terenach miast z intensywną zabudową mieszkaniowo-usługową i znaczną intensywnością ruchu samochodowego.

Ponadto wyniki badań wykazują tendencję wzrostową stężeń zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem azotu na terenach zurbanizowanych. Dalszy rozwój motoryzacji może powodować pogłębianie się tego zjawiska.

Cele średniookresowe określone w PPOŚ to:

- Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza atmosferycznego,
- Przeciwdziałanie globalnym zmianom klimatu poprzez sukcesywną redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Podstawowe działania służące ich osiągnięciu:

- Ograniczanie emisji komunikacyjnej i ochrona przed jej negatywnym oddziaływaniem poprzez modernizację istniejących połączeń komunikacyjnych, remonty dróg, rozwój i modernizację transportu kolejowego i zbiorowego w miastach, tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego;
- Redukcja niskiej emisji poprzez modernizację istniejących źródeł ciepła – poprawę sprawności w procesach spalania i stosowanie ekologicznych nośników energii, modernizację linii przesyłowych, termomodernizację budynków,
- Monitoring i ocena jakości powietrza w strefach zgodnie z wymogami ustawowymi,
- Wszelkie działania edukacyjne i promocyjne dotyczące upowszechniania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, stosowania ekologicznych nośników energii, edukacja na temat szkodliwości spalania materiałów odpadowych różnego pochodzenia,

Cele krótkookresowe:

- Ograniczenie emisji niskiej ze źródeł komunalnych i ogrzewnictwa indywidualnego oraz emisji z transportu i jej oddziaływania,

- Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Podstawowe zadania i działania służące ich osiągnięciu:

- Realizacja zadań przewidzianych dla poprawy infrastruktury drogowej, a w szczególności budowy odcinków drogowych oraz remonty nawierzchni i przebudowy dróg,
- Tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego poprzez budowę ścieżek rowerowych,
- Redukcja niskiej emisji poprzez: modernizację układów technologicznych kotłowni komunalnych i w obiektach użyteczności publicznej z wykorzystaniem paliw ekologicznych oraz linii przesyłu ciepła, budowę sieci gazowej celem umożliwienia wykorzystania gazu w indywidualnych systemach grzewczych, termomodernizację budynków, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w szczególności na terenach cennych pod względem przyrodniczym,
- Ograniczenie emisji z procesów przemysłowych, energetyki i elektrociepłowni poprzez modernizację i hermetyzację procesów technologicznych, modernizację układów technologicznych ciepłowni i elektrociepłowni, wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw, zastosowanie paliw ekologicznych w instalacjach wykorzystujących jako paliwo węgiel kamienny, zwiększanie w produkcji energii udziału energii wyprodukowanej z wykorzystaniem źródeł odnawialnych np. biomasa rolnicza, odpady z przemysłu drzewnego, wdrażanie technologii ograniczających emisję zanieczyszczeń specyficznych, instalowanie nowych oraz poprawa sprawności funkcjonujących urządzeń do redukcji zanieczyszczeń,
- Propagowanie zwiększania wykorzystania paliw alternatywnych (np. biopaliwa),
- Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii,

Tak określone cele i działania inwestycyjne, informacyjno-edukacyjne i kontrolne oraz ich sukcesywna realizacja powinny przyczynić się do stopniowej poprawy stanu jakości powietrza oraz eliminacji zagrożeń na terenach skupisk ludności.

Zaproponowane w omawianym dokumencie zadania i działania prowadzić będą do rozwiązania podstawowych problemów w zakresie ochrony powietrza i klimatu.

5.4. Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej ochrony przed hałasem, w szczególności w odniesieniu do inwestycji liniowych oraz obszarów problemowych

Badania z ostatnich lat wskazują na systematyczne poszerzanie się obszarów o niekorzystnym klimacie akustycznym oraz wzroście liczby ludności narażonych na szkodliwe oddziaływanie hałasu.

Wyróżnia się następujące główne rodzaje hałasu: przemysłowy, komunalny i komunikacyjny. W związku jednak z rozwojem nowoczesnych technologii produkcji oraz transformacją gospodarki zasięg hałasu przemysłowego systematycznie się zmniejsza. Coraz częściej mamy za to do czynienia z hałasem komunalnym (lokalne rozrywkowe w porze nocnej, drobna wytwórczość i usługi, instalacje klimatyzacyjno-wentylacyjne z pomieszczeń handlowych, biurowych i usługowych), który na terenach zwartej zabudowy powoduje lokalną uciążliwość akustyczną. Najważniejszym jednak źródłem zakłóceń klimatu akustycznego na terenie powiatu jest hałas drogowy. Wiąże się on z rozwojem motoryzacji i wzrostem liczby pojazdów samochodowych na drogach. Problem ten dotyczy głównie terenów zurbanizowanych,

co prowadzi do zwiększenia liczby osób żyjących w warunkach o obniżonych standardach jakości powietrza atmosferycznego i zagrożonych nadmiernym hałasem. Najbardziej zagrożone w tym zakresie są tereny położone przy szlakach tranzytowych, gdzie w większości notowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Niewielkie znaczenie w powiecie ma emisja hałasu kolejowego z uwagi na ograniczenie i dalsze ograniczenia połączeń kolejowych.

W projekcie PPOŚ zapisane zostały działania, których realizacja ma przyczynić się do poprawy klimatu akustycznego. Należą do nich działania inwestycyjne i nieinwestycyjne w różnym czasookresie realizacyjnym.

Do działań inwestycyjnych średniookresowych należą:

- Stosowanie zabezpieczeń ekologicznych (ekranów akustycznych), modernizacje i remonty nawierzchni dróg, modernizacja istniejących połączeń komunikacyjnych,
- Stosowanie rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska oraz środków zmniejszających poziom hałasu,
- Zabezpieczanie przed degradacją obszarów, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna,
- Wdrażanie programów ochrony przed hałasem w miarę ich opracowywania,
- **a z działań nieinwestycyjnych średniookresowych wymienić należy:**
- Monitoring hałasu zgodnie z wymogami prawa na terenach zagrożonych jego ponadnormatywnym oddziaływaniem,
- Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów (właściwe planowanie przestrzenne), mogących powodować uciążliwość hałasową.

Do działań krótkookresowych należą takie, które mają na celu:

- Wspieranie inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny poprzez budowę obwodnic, budowę ekranów akustycznych i modernizację odcinków dróg najbardziej uciążliwych, co dotyczy przede wszystkim miejscowości położonych przy drodze krajowej nr 4 i drogach wojewódzkich,
- Tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego poprzez budowę ścieżek rowerowych,
- Wspieranie ograniczania emisji hałasu pochodzącego z sektora gospodarczego m.in. poprzez kontrole przestrzegania obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa,
- Promowanie wykorzystania zbiorowych środków transportu oraz ruchu rowerowego,

Z powyższego wynika, że uchwalenie i realizacja działań zdefiniowanych w PPOŚ powinna w znacznym stopniu poprawić stan akustyczny w powiecie, a tym samym przyczynić się do stworzenia lepszych warunków mieszkaniowych i bytowych.

5.5. Identyfikacja i analiza problematyki zagrożenia powodzią z uwzględnieniem również projektów dokumentów rządowych w tym Programu ochrony przed powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły

Wszystkie działania wraz ze sposobami zarządzania zasobami wodnymi w ramach wspólnej polityki wodnej są regulowane Prawem Wodnym i Ramową Dyrektywą Wodną (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy).

„Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014” w punkcie 5.3. Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią zawiera

następujący cel średniookresowy do osiągnięcia w 2014r.:

Efektywna ochrona przed powodzią i suszą z następującymi kierunkami działań:

- Właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych,
- Budowa zbiorników i stopni wodnych zwłaszcza na obszarach o znacznym zagrożeniu powodzią i suszą w harmonii z wymaganiami ochrony różnorodności biologicznej i przyrody,
- Modernizacja systemu melioracji wodnych,
- Rozwój małej retencji.

Priorytetem w realizacji zadań inwestycyjnych ochrony przed skutkami powodzi będzie przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i kraju przy zachowaniu wysokiego poziomu ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i przyrodniczej.

„Strategia gospodarki wodnej” przyjęta przez RM 13 września 2005r. określa szereg działań prowadzących do osiągnięcia celu „Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i suszą”, które są zbieżne z działaniami zawartymi w tej dziedzinie w projekcie PPOŚ.

Program Operacyjny „Infrastruktura i środowisko” na lata 2007-2013 zakłada w III osi priorytetowej zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska:

- Zwiększenie ilości zasobów dyspozycyjnych niezbędnych dla ludności i gospodarki kraju oraz stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,
- Zwiększenie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego,
- Zwiększenie ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego oraz wzmacnianie wybranych elementów systemu zarządzania środowiskiem.

„Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań” zatwierdzona przez Radę Ministrów 23 lutego 2003r. w dziale „Środowisko” i dziedzinie gospodarki wodnej formułuje m.in. następujące działania:

- Skuteczna ochrona różnorodności biologicznej rzek i odtwarzanie ich ciągłości ekologicznej,
- Wdrożenie sprzyjających przyrodzie metod ochrony przeciwpowodziowej.

Po przeprowadzonej analizie powyższych dokumentów można stwierdzić, że wytyczne w nich zawarte zostały uwzględnione w projekcie Programu ochrony środowiska powiatu łańcuckiego na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015.

W PPOŚ zostały uwzględnione działania związane z regulacją i utrzymaniem koryt cieków wodnych zgodnie z zasadami dobrej praktyki w utrzymaniu rzek. Wszystkie inne działania są nastawione na opóźnienie i obniżenie odpływu powodziowego oraz dotyczą właściwego planowania i kształtowania terenów zagrożonych, uwzględniających ograniczenia lokalizacji, rodzaju i intensywności ich zabudowy.

5.5.1. Identyfikacja i analiza problematyki zagrożenia powodzią

Powiat łańcucki położony jest na obszarze dorzecza Wisłoka dopływu Wisły. W ciągu roku maksymalny przybór wód w rzekach regionu występuje w miesiącach marzec-kwiecień, natomiast minimum odpływu obserwowane jest najczęściej we wrześniu.

Powiat łańcucki należy uznać za obszar o dość dużym stopniu zagrożenia powodziowego. Szczególnie narażone są obszary położone w dolinie rzeki Wisłok.

Najgorsze w skutkach są wezbrania opadowe występujące w okresie letnim i spowodowane deszczami rozlewnymi o znacznych wielkościach sum dobowych i trwające przez okres kilku dni. Obserwuje się wówczas wysokie o znacznej prędkości przesuwania kulminacje fal, często nakładanie się na siebie fal wezbraniowych oraz duży zasięg wezbrań najczęściej regionalny. Również groźne są wezbrania spowodowane krótkotrwałymi o wyjątkowej intensywności deszczami nawalnymi, lecz ich skutki zazwyczaj ograniczone są do skali lokalnej.

W PPOŚ zostały uwzględnione działania związane z regulacją i utrzymaniem koryt cieków wodnych zgodnie z zasadami dobrej praktyki w utrzymaniu rzek. Wszystkie inne działania są nastawione na opóźnienie i obniżenie odpływu powodziowego oraz dotyczą właściwego planowania i kształtowania terenów zagrożonych, uwzględniających ograniczenia lokalizacji, rodzaju i intensywności ich zabudowy.

5.6. Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej promieniowania niejonizującego w kontekście braku kompleksowych danych o stanie środowiska w tym zakresie

Podstawowym źródłem prawa w zakresie ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z tą ustawą ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- Utrzymanie poziomu pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- Zmniejszanie poziomu pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych gdy nie są one dotrzymane.

Dodatkową wykładnią prawa w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Promieniowanie niejonizujące będące elementem promieniowania elektromagnetycznego towarzyszyło człowiekowi na każdym etapie życia. Promieniowanie uważa się za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska, dlatego tak istotne jest prowadzenie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych.

Główne źródła pól elektromagnetycznych stanowią: urządzenia energetyczne, telekomunikacyjne, radiolokacyjne i radionawigacyjne. Niekorzystny wpływ urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne przejawia się tak zwanym efektem termicznym. U roślin powoduje to opóźniony wzrost i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt natomiast różnego rodzaju zaburzeń (neurologicznych, itp.). Organizmy żywe znajdujące się w strefie oddziaływania tych urządzeń są najbardziej narażone na negatywne skutki promieniowania. Jediną metodą ochrony będzie prowadzenie monitoringu i wyznaczanie stref zagrożenia. W procesach życiowych promieniowanie elektromagnetyczne może powodować zmiany biologiczne, wpływa na przebieg i może powodować wystąpienie zaburzeń między innymi

funkcji odśrodkowego układu nerwowego, narządów słuchu i wzroku. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło promieniowania zmienia warunki bytowania człowieka. Do najważniejszych czynników mający wpływ na oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka, czyli parametrów pola należą:

- Odległość od źródła promieniowania,
- Natężenie pola elektromagnetycznego,
- Czas przebywania w tym polu (czas ekspozycji).

W przeciwieństwie do wielu fizycznych czynników środowiska jak np. hałas, występowanie pola elektromagnetycznego nie jest rejestrowane przez zmysły człowieka, co pomniejsza świadomość występującego zagrożenia. Co więcej brak jest kompleksowego monitoringu w zakresie występowania pola elektromagnetycznego czy zasięgu promieniowania niejonizującego, co uniemożliwia pełną ocenę skali rzeczywistego oddziaływania wokół obiektów i urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne.

Jednym z celów projektu PPOŚ jest ochrona przed promieniowaniem niejonizującym. Realizacja i funkcjonowanie przedsięwzięć wyszczególnionych w projekcie PPOŚ nie powinno negatywnie oddziaływać na środowisko, niemniej jednak mogą pojawić się sytuacje konfliktowe w stosunku do lokalizacji stacji telefonii komórkowej.

5.7. Identyfikacja i analiza problematyki dotyczącej lokalizacji zakładu zagospodarowania odpadów (ZZO), w kontekście do zapisów PPGO dla powiatu łańcuckiego

Zgodnie z zapisami WPGO gminy powiatu łańcuckiego zostały przyporządkowane do ZZO Leżajsk- Łańcut- Przeworsk- Nisko

Organizacja ZZO

W Planie przyjmuje się następujące zasady organizacji ZZO:

1. Zakład Zagospodarowania Odpadów powinien mieć przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez ok. 150 tys. mieszkańców. Dla obszarów obejmujących co najmniej 300 tys. mieszkańców docelowym rozwiązaniem jest termiczne przekształcenie odpadów komunalnych. W instalacji takiej powinny być również unieszkodliwiane zakaźne odpady medyczne i weterynaryjne po ich wstępnej dezaktywacji.
2. Proponowane do budowy ZZO, w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu. Wynikać to musi jednak z przeprowadzenia odpowiedniej analizy w ramach opracowań niższego rzędu. Poszczególne obiekty tworzyć będą integralną organizacyjnie i ekonomicznie jednostkę.
3. Przewiduje się współpracę pomiędzy istniejącym i planowanymi ZZO (np. w zakresie zagospodarowania szczególnymi rodzajami odpadów, produkcji paliw z odpadów itp.).
4. Wyposażenie ZZO oraz stosowane w nim technologie muszą gwarantować realizację zakładanych dla województwa podkarpackiego celów zakresie gospodarowania odpadami oraz spełniać kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT).
5. System zbierania odpadów na obszarze obsługiwanym przez ZZO musi być dostosowany do stosowanych w nim technologii.
6. W uzasadnionych przypadkach ZZO składa się powinien z odpowiedniej ilości stacji przeładunkowych. Stacje te obok urządzeń do przeładunku odpadów mogą być również

wyposażone w inne elementy gospodarowania odpadami, takie jak np. urządzenia do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, magazyny na surowce, odpady niebezpieczne itp.

7. Do czasu wybudowania ZZO lub niezbędnej jego rozbudowy, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów.
8. Dopuszcza się możliwość zmiany przynależności do ZZO dla gmin leżących przy granicy Zakładów.

Według „Koncepcji ...” analiza posiadanych obiektów, tras transportowych, ilości wytwarzanych odpadów w poszczególnych rejonach obszaru ZZO wskazuje na następujący schemat systemu.

1. Główne obiekty (instalacje) powinny się koncentrować w pobliżu Leżajska.
2. Dalsze funkcjonowanie, modernizacja i rozbudowa istniejących sortowni na terenie MZK w Leżajsku.
3. Lokalizację ZZO wybrano biorąc pod uwagę cały obszar „Leżajsk – Łańcut – Przeworsk – Nisko”. Do szczegółowej analizy wzięto pod uwagę:
 - teren przy oczyszczalni w Leżajsku,
 - teren przy składowisku Giedlarowa
 - teren w nowej lokalizacji (w rejonie Leżajska)
4. Wstępna analiza wykazała, że optymalną lokalizacją instalacji głównych (sortownia/prasa, instalacja fermentacji odpadów) jest teren przy oczyszczalni ścieków w Leżajsku.
5. Aktualny teren przy oczyszczalni ścieków w Leżajsku zachowa swoją funkcję kompostowni, lecz zostanie ona zmodernizowana. Niewykluczone jest, że przyjmować będzie ona również odpady z procesu fermentacji (pod warunkiem, że nie pogorszy kompostu).
6. Konieczna będzie budowa stacji przeładunkowych. Rozważa się poszerzenie funkcji o:
 - magazyny zbieranych selektywnie odpadów (materiałowych i niebezpiecznych),
 - kompostownie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, itp.
7. Istniejące składowiska będą rozbudowywane i przyjmować będą jedynie odpady z instalacji, po procesach ich przetwarzania.

Niezbędne moce przerobowe instalacji do zagospodarowania odpadów na terenie omawianego ZZO (dane zgodnie z „Koncepcją ...)

Wyszczególnienie	Liczba instalacji/ Moce przerobowe funkcjonujące	Niezbędne do pozyskania moce przerobowe /tys. Mg/			
		2008 – 2011	2012 – 2015	2016 – 2019	Razem
Sortownie odpadów	2/5,1	74,1	3,3	3,9	81,3
Instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji	1/6,0	13,2	7,7	4,8	25,7
Składowiska odpadów komunalnych ¹	7/127,9	226,5	199,7	196,5	622,7

¹ - Liczba składowisk/pojemność do wykorzystania

*Wykaz gmin objętych obsługą przez ZZO Leżajsk-Łańcut-Przeworsk-Nisko
(wg Planu gospodarki odpadami dla woj. podkarpackiego, 2008)*

L.p.	Gmina	Powiat
1.	m. Leżajsk	leżajski
2.	gm.w. Grodzisko Dolne	
3.	gm.w. Kuryłówka	
4.	gm.w. Leżajsk	
5.	gm. m-w. Nowa Sarzyna	
6.	m. Łańcut	łańcucki
7.	gm.w. Białobrzegi	
8.	gm.w. Czarna	
9.	gm.w. Łańcut	
10.	gm.w. Markowa	
11.	gm.w. Rakszawa	
12.	gm.w. Żołynia	
13.	m. Przeworsk	przeworski
14.	gm.w. Adamówka	
15.	gm.w. Gać	
16.	gm.w. Jawornik Polski	
17.	gm. m-w. Kańczuga	
18.	gm.w. Przeworsk	
19.	gm. m-w. Sieniawa	
20.	gm.w. Tryńcza	
21.	gm.w. Zarzecze	
22.	gm.w. Raniżów	kolbuszowski
23.	gm.w. Kamień	rzeszowski
24.	gm.w. Harasiuki	nizański
25.	gm.w. Jarocin	
26.	gm.w. Jeżowe	
27.	gm.w. Krzeszów	
28.	gm. m-w. Nisko	
29.	gm. m-w. Rudnik nad Sanem	
30.	gm. m-w. Ulanów	
31.	Aleksandrów	biłgorajski
32.	Obsza	
33.	Księżpol	
34.	Łukowa	
35.	Potok Górny	
36.	Józefów	

Łącznie, ZZO obsługiwać będzie w 2020 roku 350,8 tys. mieszkańców, z czego ok. 74% osób zamieszkiwać będzie tereny wiejskie. Mieszkańcy spoza woj. podkarpackiego (powiat biłgorajski, woj. lubelskie) stanowić będą 8,7% wszystkich mieszkańców obszaru ZZO.

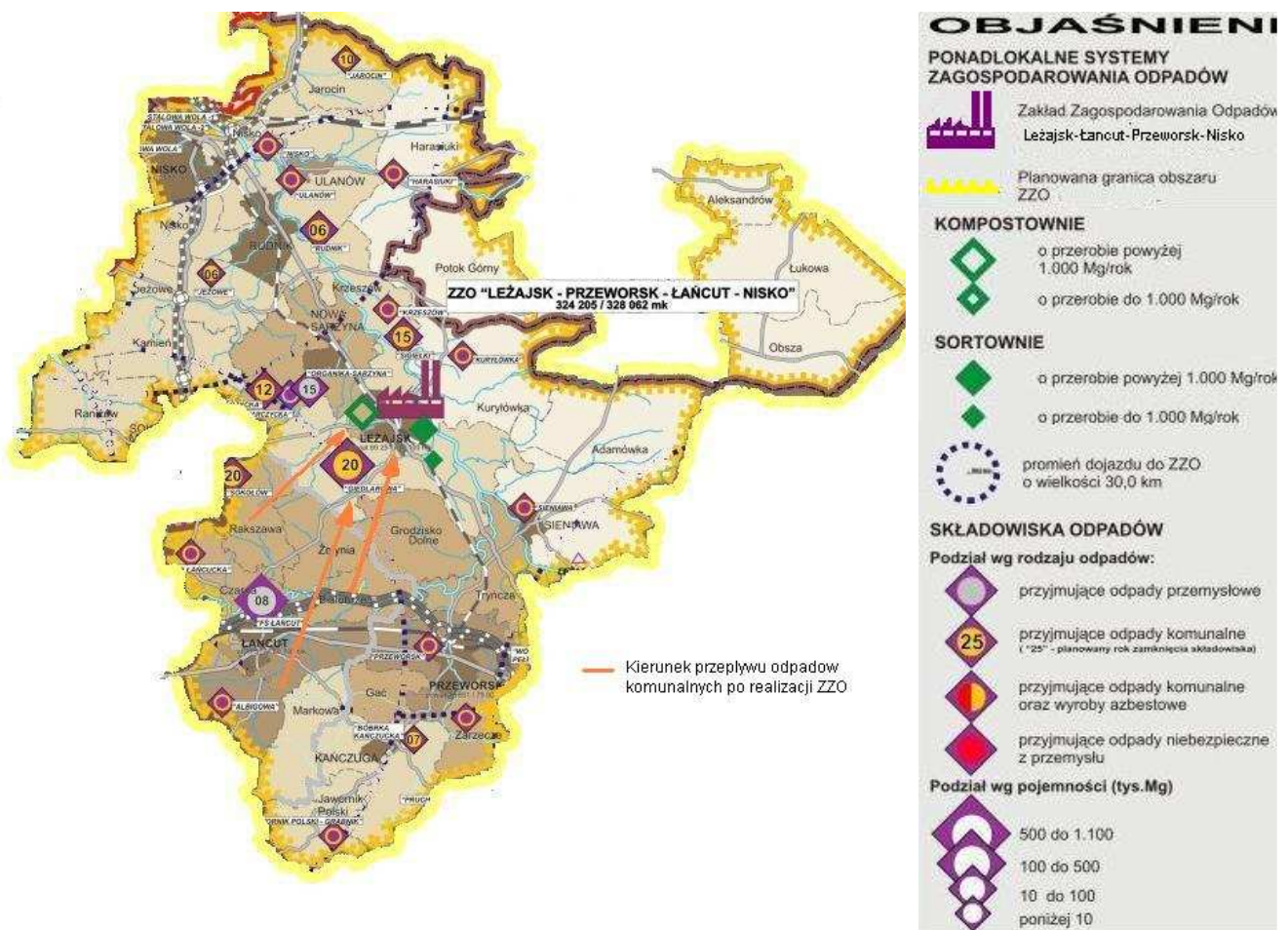
Zgodnie z przedstawianymi założeniami funkcjonowania ZZO byłyby tam także przetwarzane inne niż komunalne odpady ulegające biodegradacji, których wykaz przedstawiono poniższej tabeli.

Ilość wytwarzanych przemysle i rolnictwie odpadów ulegających biodegradacji i na obszarze obsługiwanym przez ZZO Leżajsk-Łańcut-Przeworsk-Nisko (w roku 2006)

L.p.	Kod	Nazwa odpadu	Mg/rok
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, leśnictwa, łowiectwa i rybołówstwa			
1	020103	Odpadowa masa roślinna	850,0
2	020106	Odchody zwierzęce	880,0
3	020182	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	11,1
4	020183	Odpady z upraw hydroponicznych	75,0
<i>Razem</i>			<i>1 816,1</i>
Odpady z przygotowania i przetwórstwa produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego			
1	020201	Odpady z mycia i przygotowywania surowców	0,5
2	020202	Odpadowa tkanka zwierzęca	178,6
<i>Razem</i>			<i>179,1</i>
Odpady z przygotowania, przetwórstwa produktów i używek spożywczych oraz odpady ochodzenia roślinnego, w tym odpady z owoców, warzyw, produktów zbożowych, olejów jadalnych, kakao, kawy, herbaty oraz przygotowania i przetwórstwa tytoniu, drożdży i produkcji ekstraktów drożdżowych, przygotowywania i fermentacji melasy (z wyłączeniem 02 07)			
1	020304	Surowce i produkty nienadające się do spożycia i przetwórstwa	546,5
2	020305	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków	167,5
3	020380	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych /z wyłączeniem 02 03 81/	110,0
4	020382	Odpady tytoniowe	629,3
<i>Razem</i>			<i>1 453,3</i>
Odpady z przemysłu piekarniczego i cukierniczego			
1	020601	Surowce i produkty nieprzydatne do spożycia i przetwórstwa	1,4
2	020680	Nieprzydatne do wykorzystania tłuszcze spożywcze	0,3
<i>Razem</i>			<i>1,7</i>
Odpady z produkcji napojów alkoholowych i bezalkoholowych (z wyłączeniem kawy, herbaty i kakao)			
1	020701	Odpady z mycia, oczyszczania i mechanicznego rozdrabniania surowców	508,1
2	020780	Wytłoki, osady moszczowe i pofermentacyjne, wywary	8 145,5
<i>Razem</i>			<i>81 962,6</i>
Razem /wszystkie grupy odpadów/			101 757,7

Łącznie na omawianym terenie powstaje rocznie ok. 100 tys. Mg odpadów przemysłowych, które mogą zostać zagospodarowane w instalacjach przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji (kompostownia, instalacja fermentacji odpadów). Należy zdawać sobie jednak sprawę z tego, że odpady te są obecnie w dużej części zagospodarowywane.

W niniejszej koncepcji założono, że odpady powyższe stanowić będą jedynie dodatkowy strumień odpadów do instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji w ilości ok. 10 tys. Mg/rok.

Kierunek przepływu odpadów po wybudowaniu ZZO

6. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym krajowym i wojewódzkim, istotnych z punktu widzenia projektu PPOŚ wraz z PPGO oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Nadrzędnym celem projektu PPOŚ oraz związanego z nim integralnie PPGO jest takie gospodarowanie zasobami środowiska, które pozwoli nam zachować jego naturalne walory przy jednoczesnym dążeniu do wzrostu gospodarczego.

We wspomnianych wyżej dokumentach w pierwszej kolejności dokonano analizy i oceny stanu środowiska w województwie, a następnie określono główne priorytety i cele ochrony środowiska. Ze względu na czas realizacji podzielono je na krótkookresowe i średniookresowe, a w ich obrębie wyznaczono szczegółowo kierunki działań w zakresie realizacji określonych celów.

Wyznaczono działania w ramach następujących priorytetów ekologicznych:

- Ochrony wód i efektywnego wykorzystanie zasobów wodnych,
- Przeciwdziałania zagrożeniom środowiska,
- Gospodarki odpadami,
- Pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych,
- Ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważonego rozwoju lasów,
- Ochrony powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej,
- Ochrony powierzchni ziemi,
- Ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Ochrony zasobów kopalin.

Wszystkie te priorytety zgodne są z wyższej rangi dokumentami określającymi politykę w dziedzinie gospodarki i ochrony środowiska.

7. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko, zabytki i zdrowie ludzi wybranych priorytetowych działań inwestycyjnych, realizowanych w ramach PPOŚ i PPGO dla Powiatu Łańcuckiego

Nazwa projektu	Efekt projektu	Rodzaj oddziaływania na środowisko, zdrowie i życie ludzi
Kontynuacja budowy kanalizacji w gminach powiatu <i>Priorytet 1</i>	Ochrona wód przed zanieczyszczeniem	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Dalsza rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych w gminach <i>Priorytet 1</i>	Zapewnienie mieszkańcom gmin powiatu wody pitnej odpowiedniej jakości	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane

Zoorganizowanie cyklicznej zbiórki odpadów niebezpiecznych. Priorytet 3	Ochrona powierzchni ziemi i wód przed zanieczyszczeniem odpadami niebezpiecznymi/	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Kontynuacja udoskonalania systemu segregacji u źródła. Priorytet 3	Ochrona powierzchni ziemi i wód przed zanieczyszczeniem odpadami /w szczególności niebezpiecznymi/	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Objęcie wszystkich mieszkańców gmin zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych wraz z wprowadzeniem segregacji u źródła* Priorytet 3	Ochrona powierzchni ziemi i wód przed zanieczyszczeniem odpadami /w szczególności niebezpiecznymi/	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Rozpoczęcie akcji dofinansowania osobom fizycznym do utylizacji wyrobów zawierających azbest. Priorytet 3	Ochrona powierzchni ziemi i wód przed zanieczyszczeniem odpadami niebezpiecznymi	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Przebudowa dróg powiatowych Priorytet 6 i Priorytet 8	Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Budowa mostu przez rzekę Wisłok w miejscowości Budy Łańcuckie w ciągu drogi powiatowej 1-516R Korniaków Północny - Budy Łańcuckie w km 1+485 wraz z dojazdami" Priorytet 6	Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Termomodernizacja układu przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynku bursy Szkolnej w Łańcucie Priorytet 4 i Priorytet 6	Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej, pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej ZZO „Leżajsk – Łańcut – Przeworsk – Nisko” Priorytet 3	Ochrona powierzchni ziemi i wód przed zanieczyszczeniem odpadami /w szczególności niebezpiecznymi/	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Edukacja ekologiczna Priorytet 1 - 9	-----	-----
Wspieranie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych w gospodarce wodnej Priorytet 1	Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych, przeciwdziałania zagrożeniom środowiska	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Ochrona populacji zwierzyny płowej Priorytet 52	Ochrona różnorodności biologicznej	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa Priorytet 5	Ochrona różnorodności biologicznej oraz zrównoważony rozwój lasów	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane
Budowa Fermy Wiatrowej w gminie Markowa i Gminie Łańcut [o mocy ~ 60 MW] Priorytet 4 i Priorytet 6	Ochrona powietrza atm., klimatu i warstwy ozonowej, pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, mieszane

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najbardziej korzystne dla środowiska będą działania realizowane w ramach priorytetów:

- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów,
- Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej,
- Ochrona wód przed zanieczyszczeniem

Najwięcej potencjalnie niekorzystnych oddziaływań na środowisko będzie wiązać się z realizacją działań w ramach priorytetów:

- Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
- Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych.

Należy przy tym zaznaczyć, że funkcjonowanie zrealizowanych już działań będzie korzystnie wpływać na stan środowiska i zdrowie ludzi.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko realizacji projektowanego dokumentu

Projekt PPOŚ wraz z PPGO jest dokumentem służącym poprawie stanu środowiska, jego poszczególnych komponentów poprzez sformułowanie priorytetowych celów i realizujących je podmiotów w ramach nakreślonych działań i zadań.

Realizacja zadań związanych z lokalizacją i realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych w może potencjalnie wiązać się z negatywnym oddziaływaniem na środowisko, zarówno na etapie budowy jak i funkcjonowania.

W PPOŚ będą to przedsięwzięcia związane z:

- Ochroną wód – inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej (m.in. wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków),
- Ochroną przed hałasem i poprawą klimatu akustycznego tj. realizacja nowych inwestycji drogowych,
- Wykorzystaniem energii odnawialnej (budowa siłowni wiatrowych)

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez m.in. prawidłowy wybór lokalizacji, gdyż skala potencjalnych przekształceń środowiska zależna jest w istotnym stopniu od lokalnych uwarunkowań przyrodniczych. Ponadto prawodawstwo polskie w zakresie ochrony środowiska daje narzędzie zapobiegania i ograniczania przewidywanych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć mogących znacząco wpływać na stan środowiska w postaci procedur postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko oraz przepisów prawa dotyczących pozwoleń zintegrowanych, standardów emisyjnych z instalacji oraz systemu kontroli przestrzegania przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska. Szczególnej uwagi wymagają procesy projektowe inwestycji, w tym wybór technologii oraz przeprowadzenie dokładnej analizy oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia.

Zapobieganie i ograniczanie przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji niektórych działań i przedsięwzięć omawianych dokumentów następować będzie poprzez:

- Właściwy wybór lokalizacji przedsięwzięć poprzedzony wariantowaniem i szczegółowym rozpoznaniem lokalnych warunków przyrodniczych,
- Przy projektowaniu i realizacji przedsięwzięć zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, konstrukcyjnych i materiałowych, w tym stosowanie technologii spełniających kryteria BAT,
- Zastosowanie rozwiązań minimalizujących presję na środowisko np. w przypadku realizacji inwestycji drogowych /zapewnienie przepustów i kładek dla migrujących zwierząt, wykonanie okratowania urządzeń odwadniających pasy drogowe,

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO, uzasadnienie ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Zgodnie z art. 41 ust.2 pkt.8 prawa ochrony środowiska zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie dokumentu podlegającego postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

W przypadku projektu PPOŚ wraz z PPGO wskazanie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie Programu jest w zasadzie nieuzasadnione. Projekt PPOŚ jest dokumentem w pełni proekologicznym. Opracowany został z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących wymogów prawnych w zakresie ochrony środowiska (Dyrektyw UE i ich transpozycji do prawa polskiego), uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu środowiska na terenie województwa oraz z uwzględnieniem zidentyfikowanych podstawowych problemów i zagrożeń – naturalnych i antropogenicznych. Stąd sporządzenie wariantu alternatywnego z propozycją rozwiązań ograniczania przewidywanego negatywnego oddziaływania jest utrudnione.

W projekcie PPOŚ zostały określone priorytetowe cele ekologiczne i działania służące ich realizacji. Niemniej nie można całkowicie wykluczyć negatywnego oddziaływania na środowisko części inwestycji zaproponowanych w omawianym dokumencie, pomimo założenia, iż mają służyć jego poprawie i ochronie.

W wielu dziedzinach brak realizacji tych inwestycji wiązałby się z kontynuacją negatywnych oddziaływań, brakiem poprawy stanu środowiska, a nawet z jego pogorszeniem i powstawaniem nowych zagrożeń. Zawartość projektu PPGO odpowiada aktualnie obowiązującym wymaganiom stawianym planom gospodarki odpadami, w tym przede wszystkim określonym w:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2000r. (z późn. zmianami) o odpadach,
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003r. (z późn. zmianami) w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami.

Możliwe do zaproponowania rozwiązania alternatywne z zakresu zadań nie inwestycyjnych i edukacji ekologicznej, ograniczające potrzebę intensywnych procesów inwestycyjnych, mogących negatywnie wpływać na środowisko zostały ujęte i wyeksponowane w projekcie PPOŚ wraz z PPGO.

W projekcie PPOŚ wraz z PPGO są to przede wszystkim propozycje zadań takich jak:

- W zakresie ochrony wód – promowanie urządzeń służących ochronie wód, oszczędzających wodę,
- W zakresie ochrony przed hałasem, ochrony powietrza atmosferycznego i materiałochłonności, energochłonności i oszczędzania surowców nieodnawialnych – promowanie i tworzenie możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł transportu zbiorowego, wspieranie infrastruktury społecznej i usług na poziomie lokalnym, ograniczającym potrzebę podróżowania, budowa ekranów akustycznych, promowanie i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, wynikające w szczególności ze zmian demograficznych i gospodarczych,
- Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym w szczególności dotyczące zapobiegania wytwarzaniu, redukcji ilości odpadów wytwarzanych oraz ograniczania ich uciążliwości, selektywnej zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, ograniczania ilości odpadów biologicznie rozkładalnych usuwanych na składowiska,
- Projekt systemu gospodarki odpadami, w przypadku odpadów z sektora komunalnego oparty o budowę ZZO Łañcut-Przeworsk-Lezajsk-Nisko,
- Projekt organizacji systemów zbierania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych w szczególności ze źródeł rozproszonych z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,

Wobec powyższego, w zasadzie jedynym nasuwającym się rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji zadań określonych w projekcie PPOŚ co mogłoby wiązać się z brakiem poprawy lub nawet pogorszeniem stanu poszczególnych elementów środowiska oraz potęgowaniem istniejących już zagrożeń. Przyjęte w projekcie PPOŚ rozwiązania, łącznie z istotnym promowaniem działań edukacyjnych, mających na celu minimalizację ilości odpadów komunalnych wytwarzanych i usuwanych, wspieranie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami w przemyśle, wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami w zasadzie wyczerpują możliwości przedstawienia wariantów alternatywnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu PPOŚ jest dokumentem wspomagającym Plan poprzez wskazanie na ewentualne powstanie zagrożeń związanych z niepełną jego realizacją. W szczególności zagrożenia mogą pojawić się w przypadku ograniczenia środków jakie są niezbędne do doprowadzenia planowanych przedsięwzięć do zakończenia. Z tego względu jednym z kierunków wariantowania są rozwiązania nisko kosztowe lub długoterminowe.

Napotkane trudności związane z realizacją niektórych zadań określonych w projekcie PPOŚ to:

- Pozyskanie terenów pod inwestycje (odpowiednie warunki geologiczne, hydrogeologiczne, przyrodnicze),
- Konflikty społeczne,
- Wysokie koszty realizacji,

10. Informacja o przewidywanych metodach analizy ustaleń projektu PPOŚ wraz z PPGO oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Warunkiem osiągnięcia założonych celów ekologicznych jest konsekwentna realizacja działań określonych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO, jego okresowa weryfikacja i aktualizacja wraz z oceną skutków dla środowiska. Odpowiedzialni za to są uczestnicy wdrażania projektu PPOŚ wraz z PPGO.

Zarządzanie, realizacja i kontrola projektu PPOŚ wraz z PPGO na poziomie powiatowym, prowadzone będą przez administrację samorządową oraz przez inne instytucje w zakresie i z zastosowaniem instrumentów określonych ustawami.

Analiza i ocena realizacji przedsięwzięć zawartych w analizowanym projekcie dokumentu prowadzona będzie poprzez monitoring oparty na danych statystycznych WUS i GUS, danych Państwowego Monitoringu Środowiska w Rzeszowie oraz informacji pochodzących od organów ochrony środowiska i administracji realizujących przepisy Prawa Ochrony Środowiska.

Zakres monitoringu będzie obejmował:

- Zmiany stanu środowiska w odniesieniu do roku 2006,
- Stopień realizacji celów ekologicznych,
- Oceny wykonania przyjętych działań,
- Zmian realizacyjnych projektu POŚWP.

Obowiązkiem Zarządu Powiatu jest sporządzanie co 2 lata raportu z wykonania projektu PPOŚ wraz z PPGO, który przedkładany będzie Radzie Powiatu. Raport oraz ocena uwarunkowań realizacji ocenianego projektu dokumentu stanowi podstawę do aktualizacji strategii i poprawy stanu środowiska, co najmniej raz na 4 lata.

Bazą danych, na podstawie których będzie dokonywana ocena realizacji ustaleń projektu PPOŚ wraz z PPGO, będą następujące instytucje: Urząd Marszałkowski (WSO – baza danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz gospodarki opakowaniami o odpadami opakowaniowymi), WUS, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz dane z ankietyzacji gmin. Temu celowi będą służyć wskaźniki, których wielkości zostały określone dla poszczególnych grup odpadów oraz przedziałów czasowych.

Monitoring wykonywania planu gospodarki odpadami będzie prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Łańcucie – wydział Środowiska i Rolnictwa. Z przepisów szczególnych wynika obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z realizacji planu gospodarki odpadami i co 4 lata jego aktualizacja. Zamieszczone w projekcie PPOŚ wraz z PPGO propozycje wskaźników monitorowania realizacji działań są właściwe i pozwalają ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku realizacji tych działań.

11. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Położenie powiatu, jak również zakres działań przewidywanych do realizacji w ramach wdrażania PPOŚ wraz z PPGO determinują brak transgranicznego oddziaływania projektu ww. dokumentu .

12. Wnioski końcowe

Celem prognozy oddziaływania na środowisko było ustalenie czy i w jaki sposób działania ujęte w ramach priorytu PPOŚ wraz z PPGO mogą oddziaływać na środowisko. Zidentyfikowane w projekcie PPOŚ wraz z PPGO cele, priorytety ekologiczne oraz działania wpisują się w cele w zakresie ochrony środowiska, jakie zostały ustalone na poziomie wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym. Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w ramach projektu PPOŚ wraz z PPGO bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie miało charakter lokalny. Ponadto należy zaznaczyć, że w fazie realizacji zaznaczą się niewielkie oddziaływania niekorzystne, a dopiero funkcjonujące przedsięwzięcia będą przyczyniały się do poprawy stanu środowiska. Niekorzystne oddziaływania mogą być znacznie ograniczone np. poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najbardziej korzystne dla środowiska będą działania realizowane w ramach priorytetów:

- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów,
- Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej,
- Pozyskiwanie energii z e źródeł odnawialnych.

Najwięcej potencjalnie niekorzystnych oddziaływań na środowisko będzie wiązać się z realizacją działań w ramach priorytetów:

- Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
- Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych.

W przypadku realizacji działań prowadzonych na terenach objętych ochroną przyrody bądź należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania. Dotyczy to szczególnie realizacji odnawialnych źródeł energii (zwłaszcza w zakresie energetyki wiatrowej, dróg.)

Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko realizowanych przedsięwzięć możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

Zaniechanie realizacji działań określonych w priorytetach ekologicznych prowadzić będzie do pogorszenia stanu środowiska i pogorszenia jakości życia mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena działań w ramach priorytetów ekologicznych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

Przeprowadzona analiza i ocena działań w ramach priorytetów ekologicznych w projekcie PPOŚ wraz z PPGO pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

W PPOŚ utrzymane zostaną zasady ochrony zasobów przyrodniczych na terenie Obszarów Chronionego Krajobrazu oraz ich otulinie, w szczególności przestrzegane będą zakazy dotyczące realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227)

Również dla zapewnienia ochrony zasobów przyrodniczych potencjalnych Obszarów Ochrony NATURA 2000 według założeń zawartych w PPOŚ nie przewiduje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227) na terenie w/w obszaru oraz w jego otulinie, ani też prowadzenia innych działań inwestycyjnych, które mogłyby mieć jakikolwiek niekorzystny wpływ na ten obszar.

Analizując wpływ ustaleń Programu na obszary chronione należy stwierdzić, że nie stoją one w sprzeczności z zakazami obowiązującymi na ich terenie, zgodnie z zapisami art. 15 ustawy o ochronie przyrody.

Bezwzględnie przestrzegane będą zapisy art. 33 ustawy z 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) który brzmi:

"Art. 33. 1. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub

- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk.

3. Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust. 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

13. Spis wykorzystanej literatury

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Konwencja Berneńska – 1979r. w Bernie, Polska ratyfikowała w 1996r. – Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych,
- Konwencja Bońska – 1979r. w Bonn, Polska ratyfikowała w 1996r.,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska. Aarhus – 1998r.,
- Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971r. Dz.U. z 1978r. nr 7 poz. 24, Konwencja o różnorodności biologicznej – 1992r. w Rio de Janeiro, Polska ratyfikowała w 1995r.,
- Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych. Bazylea – 1989r.,
- Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej. Wiedeń – 1985r. i Protokół w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową. Montreal – 1987r.,
- Krajowy planu gospodarki odpadami 2010 (M. P. nr 90 poz. 946),
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, 2003,
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań,
- Obwieszczenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2005 roku w sprawie polityki energetycznej państwa do 2025r.,
- Ocena możliwości rozwoju i potencjału energetyki wiatrowej w Polsce do roku 2020 – Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego Województwa Podkarpackiego – Rzeszów 2007r.,
- Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego – Instytut Rozwoju Miast – Kraków 2002r.,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2011-2014, Projekt grudzień 2006r.,
- Polityka Leśna Państwa,
- Prognoza projektu Programu Ochrony Środowiska wraz z projektem Planu Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Krajowego planu gospodarki odpadami 2010,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007 – 2020,
- Program ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego,
- Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”,
- Protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu sporządzony w Kioto dnia 11 grudnia 1997 (Dz. U. 2005 nr 203 poz.1684),
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992r. Dz.U. 1996 nr 53 poz. 238,
- Rozwój odnawialnych źródeł energii jedną z podstaw nowej polityki energetycznej Unii Europejskiej – E.Mikołajewska PSEW,
- Stan środowiska w województwie podkarpackim w 2006 i 2007 roku – WIOŚ Rzeszów,
- Strategia rozwoju energetyki odnawialnej – Ministerstwo Środowiska – Warszawa 2000r.,
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015.